Namo tassa bhagavato arahato sammāsambuddhassa

Khuddakanikāye

Petavatthupāḷi

1. Uragavaggo

1. Khettūpamapetavatthu

1. ‘‘Khettūpamā arahanto, dāyakā kassakūpamā;
Bījūpamaṃ deyyadhammaṃ, etto nibbattate phalaṃ.

2. ‘‘Etaṃ bījaṃ kasi khettaṃ, petānaṃ dāyakassa ca;
Taṃ petā paribhuñjanti, dātā puññena vaḍḍhati.

3. ‘‘Idheva kusalaṃ katvā, pete ca paṭipūjiya;
Saggañca kamati [gamati (ka.)] ṭṭhānaṃ, kammaṃ katvāna bhaddaka’’nti.

Khettūpamapetavatthu paṭhamaṃ.

2. Sūkaramukhapetavatthu

4. ‘‘Kāyo te sabbasovaṇṇo, sabbā obhāsate disā;
Mukhaṃ te sūkarasseva, kiṃ kammamakarī pure’’ [makarā pure (ka.)].

5. ‘‘Kāyena saññato āsiṃ, vācāyāsimasaññato;
Tena metādiso vaṇṇo, yathā passasi nārada.

6. ‘‘Taṃ tyāhaṃ [tāhaṃ (ka.)] nārada brūmi, sāmaṃ diṭṭhamidaṃ tayā;
Mākāsi mukhasā pāpaṃ, mā kho sūkaramukho ahū’’ti.

Sūkaramukhapetavatthu dutiyaṃ.

3. Pūtimukhapetavatthu

7. ‘‘Dibbaṃ subhaṃ dhāresi vaṇṇadhātuṃ, vehāyasaṃ tiṭṭhasi antalikkhe;
Mukhañca te kimayo pūtigandhaṃ, khādanti kiṃ kammamakāsi pubbe’’.

8. ‘‘Samaṇo ahaṃ pāpotiduṭṭhavāco [pāpo duṭṭhavāco (sī.), pāpo dukkhavāco (syā. pī.)], tapassirūpo mukhasā asaññato;
Laddhā ca me tapasā vaṇṇadhātu, mukhañca me pesuṇiyena pūti.

9. ‘‘Tayidaṃ tayā nārada sāmaṃ diṭṭhaṃ,
Anukampakā ye kusalā vadeyyuṃ;
‘Mā pesuṇaṃ mā ca musā abhāṇi,
Yakkho tuvaṃ hohisi kāmakāmī’’’ti.

Pūtimukhapetavatthu tatiyaṃ.

4. Piṭṭhadhītalikapetavatthu

10. ‘‘Yaṃ kiñcārammaṇaṃ katvā, dajjā dānaṃ amaccharī;
Pubbapete ca ārabbha, atha vā vatthudevatā.

11. ‘‘Cattāro ca mahārāje, lokapāle yasassine [yasassino (sī. syā.)];
Kuveraṃ dhataraṭṭhañca, virūpakkhaṃ virūḷhakaṃ;
Te ceva pūjitā honti, dāyakā ca anipphalā.

12. ‘‘Na hi ruṇṇaṃ vā soko vā, yā caññā paridevanā;
Na taṃ petassa atthāya, evaṃ tiṭṭhanti ñātayo.

13. ‘‘Ayañca kho dakkhiṇā dinnā, saṅghamhi suppatiṭṭhitā;
Dīgharattaṃ hitāyassa, ṭhānaso upakappatī’’ti.

Piṭṭhadhītalikapetavatthu catutthaṃ.

5. Tirokuṭṭapetavatthu

14. [khu. pā. 7.1 khuddakapāṭhe] ‘‘Tirokuṭṭesu [tirokuḍḍesu (sī. syā. pī.)] tiṭṭhanti, sandhisiṅghāṭakesu ca;
Dvārabāhāsu tiṭṭhanti, āgantvāna sakaṃ gharaṃ.

15. ‘‘Pahūte annapānamhi, khajjabhojje upaṭṭhite;
Na tesaṃ koci sarati, sattānaṃ kammapaccayā.

16. ‘‘Evaṃ dadanti ñātīnaṃ, ye honti anukampakā;
Suciṃ paṇītaṃ kālena, kappiyaṃ pānabhojanaṃ;
‘Idaṃ vo ñātīnaṃ hotu, sukhitā hontu ñātayo’.

17. ‘‘Te ca tattha samāgantvā, ñātipetā samāgatā;
Pahūte annapānamhi, sakkaccaṃ anumodare.

18. ‘‘‘Ciraṃ jīvantu no ñātī, yesaṃ hetu labhāmase;
Amhākañca katā pūjā, dāyakā ca anipphalā’.

19. ‘‘‘Na hi tattha kasi atthi, gorakkhettha na vijjati;
Vaṇijjā tādisī natthi, hiraññena kayākayaṃ [kayokkayaṃ (sī. ka.) kayokayaṃ (khu. pā. 7.6)];
Ito dinnena yāpenti, petā kālagatā [kālakatā (sī. syā. pī.)] tahiṃ’.

20. ‘‘‘Unname udakaṃ vuṭṭhaṃ, yathā ninnaṃ pavattati;
Evameva ito dinnaṃ, petānaṃ upakappati’.

21. ‘‘‘Yathā vārivahā pūrā, paripūrenti sāgaraṃ;
Evameva ito dinnaṃ, petānaṃ upakappati’.

22. ‘‘‘Adāsi me akāsi me, ñāti mittā [ñāti mitto (?)] sakhā ca me;
Petānaṃ dakkhiṇaṃ dajjā, pubbe katamanussaraṃ’.

23. ‘‘‘Na hi ruṇṇaṃ vā soko vā, yā caññā paridevanā;
Na taṃ petānamatthāya, evaṃ tiṭṭhanti ñātayo’.

24. ‘‘‘Ayañca kho dakkhiṇā dinnā, saṅghamhi suppatiṭṭhitā;
Dīgharattaṃ hitāyassa, ṭhānaso upakappati’.

25. ‘‘So ñātidhammo ca ayaṃ nidassito, petāna pūjā ca katā uḷārā;
Balañca bhikkhūnamanuppadinnaṃ, tumhehi puññaṃ pasutaṃ anappaka’’nti.

Tirokuṭṭapetavatthu pañcamaṃ.

6. Pañcaputtakhādapetivatthu

26. ‘‘Naggā dubbaṇṇarūpāsi, duggandhā pūti vāyasi;
Makkhikāhi parikiṇṇā [makkhikāparikiṇṇā ca (sī.)], kā nu tvaṃ idha tiṭṭhasī’’ti.

27. ‘‘Ahaṃ bhadante [bhaddante (ka.)] petīmhi, duggatā yamalokikā;
Pāpakammaṃ karitvāna, petalokaṃ ito gatā.

28. ‘‘Kālena pañca puttāni, sāyaṃ pañca punāpare;
Vijāyitvāna khādāmi, tepi nā honti me alaṃ.

29. ‘‘Pariḍayhati dhūmāyati, khudāya [khuddāya (ka.)] hadayaṃ mama;
Pānīyaṃ na labhe pātuṃ, passa maṃ byasanaṃ gata’’nti.

30. ‘‘Kiṃ nu kāyena vācāya, manasā dukkaṭaṃ kataṃ;
Kissa kammavipākena, puttamaṃsāni khādasī’’ti.

31. ‘‘Sapatī [sapattī (sī.)] me gabbhinī āsi, tassā pāpaṃ acetayiṃ;
Sāhaṃ paduṭṭhamanasā, akariṃ gabbhapātanaṃ.

32. ‘‘Tassā dvemāsiko gabbho, lohitaññeva pagghari;
Tadassā mātā kupitā, mayhaṃ ñātī samānayi;
Sapathañca maṃ kāresi, paribhāsāpayī ca maṃ.

33. ‘‘Sāhaṃ ghorañca sapathaṃ, musāvādaṃ abhāsisaṃ;
Puttamaṃsāni khādāmi, sace taṃ pakataṃ mayā.

34. ‘‘Tassa kammassa vipākena [vipākaṃ (syā. ka.)], musāvādassa cūbhayaṃ;
Puttamaṃsāni khādāmi, pubbalohitamakkhitā’’ti.

Pañcaputtakhādapetivatthu [pañcaputtakhādapetavatthu (sī. syā. pī.) evamuparipi] chaṭṭhaṃ.

7. Sattaputtakhādapetivatthu

35. ‘‘Naggā dubbaṇṇarūpāsi, duggandhā pūti vāyasi;
Makkhikāhi parikiṇṇā, kā nu tvaṃ idha tiṭṭhasī’’ti.

36. ‘‘Ahaṃ bhadante petīmhi, duggatā yamalokikā;
Pāpakammaṃ karitvāna, petalokaṃ ito gatā.

37. ‘‘Kālena satta puttāni, sāyaṃ satta punāpare;
Vijāyitvāna khādāmi, tepi nā honti me alaṃ.

38. ‘‘Pariḍayhati dhūmāyati, khudāya hadayaṃ mama;
Nibbutiṃ nādhigacchāmi, aggidaḍḍhāva ātape’’ti.

39. ‘‘Kiṃ nu kāyena vācāya, manasā dukkaṭaṃ kataṃ;
Kissa kammavipākena, puttamaṃsāni khādasī’’ti.

40. ‘‘Ahū mayhaṃ duve puttā, ubho sampattayobbanā;
Sāhaṃ puttabalūpetā, sāmikaṃ atimaññisaṃ.

41. ‘‘Tato me sāmiko kuddho, sapattiṃ mayhamānayi;
Sā ca gabbhaṃ alabhittha, tassā pāpaṃ acetayiṃ.

42. ‘‘Sāhaṃ paduṭṭhamanasā, akariṃ gabbhapātanaṃ;
Tassā temāsiko gabbho, pubbalohitako [pubbalohitako (ka.)] pati.

43. ‘‘Tadassā mātā kupitā, mayhaṃ ñātī samānayi;
Sapathañca maṃ kāresi, paribhāsāpayī ca maṃ.

44. ‘‘Sāhaṃ ghorañca sapathaṃ, musāvādaṃ abhāsisaṃ;
‘Puttamaṃsāni khādāmi, sace taṃ pakataṃ mayā’.

45. ‘‘Tassa kammassa vipākena, musāvādassa cūbhayaṃ;
Puttamaṃsāni khādāmi, pubbalohitamakkhitā’’ti.

Sattaputtakhādapetivatthu sattamaṃ.

8. Goṇapetavatthu

46. ‘‘Kiṃ nu ummattarūpova, lāyitvā haritaṃ tiṇaṃ;
Khāda khādāti lapasi, gatasattaṃ jaraggavaṃ.

47. ‘‘Na hi annena pānena, mato goṇo samuṭṭhahe;
Tvaṃsi bālo ca [bālova (ka.)] dummedho, yathā taññova dummatī’’ti.

48. ‘‘Ime pādā idaṃ sīsaṃ, ayaṃ kāyo savāladhi;
Nettā tatheva tiṭṭhanti, ayaṃ goṇo samuṭṭhahe.

49. ‘‘Nāyyakassa hatthapādā, kāyo sīsañca dissati;
Rudaṃ mattikathūpasmiṃ, nanu tvaññeva dummatī’’ti.

50. ‘‘Ādittaṃ vata maṃ santaṃ, ghatasittaṃva pāvakaṃ;
Vārinā viya osiñcaṃ, sabbaṃ nibbāpaye daraṃ.

51. ‘‘Abbahī [abbūḷhaṃ (bahūsu)] vata me sallaṃ, sokaṃ hadayanissitaṃ;
Yo me sokaparetassa, pitusokaṃ apānudi.

52. ‘‘Svāhaṃ abbūḷhasallosmi, sītibhūtosmi nibbuto;
Na socāmi na rodāmi, tava sutvāna māṇava’.

53. Evaṃ karonti sappaññā, ye honti anukampakā;
Vinivattayanti sokamhā, sujāto pitaraṃ yathāti.

Goṇapetavatthu aṭṭhamaṃ.

9. Mahāpesakārapetivatthu

54. ‘‘Gūthañca muttaṃ ruhirañca pubbaṃ, paribhuñjati kissa ayaṃ vipāko;
Ayaṃ nu kiṃ kammamakāsi nārī, yā sabbadā lohitapubbabhakkhā.

55. ‘‘Navāni vatthāni subhāni ceva, mudūni suddhāni ca lomasāni;
Dinnāni missā kitakā [kiṭakā (ka.)] bhavanti, ayaṃ nu kiṃ kammamakāsi nārī’’ti.

56. ‘‘Bhariyā mamesā ahū bhadante, adāyikā maccharinī kadariyā;
Sā maṃ dadantaṃ samaṇabrāhmaṇānaṃ, akkosati ca paribhāsati ca.

57. ‘‘‘Gūthañca muttaṃ ruhirañca pubbaṃ, paribhuñja tvaṃ asuciṃ sabbakālaṃ;
Etaṃ te paralokasmiṃ hotu, vatthā ca te kiṭakasamā bhavantu’;
Etādisaṃ duccaritaṃ caritvā, idhāgatā cirarattāya khādatī’’ti.

Mahāpesakārapetivatthu navamaṃ.

10. Khallāṭiyapetivatthu

58. ‘‘Kā nu antovimānasmiṃ, tiṭṭhantī nūpanikkhami;
Upanikkhamassu bhadde, passāma taṃ bahiṭṭhita’’nti.

59. ‘‘Aṭṭīyāmi harāyāmi, naggā nikkhamituṃ bahi;
Kesehamhi paṭicchannā, puññaṃ me appakaṃ kata’’nti.

60. ‘‘Handuttarīyaṃ dadāmi te, idaṃ dussaṃ nivāsaya;
Idaṃ dussaṃ nivāsetvā, ehi nikkhama sobhane;
Upanikkhamassu bhadde, passāma taṃ bahiṭṭhita’’nti.

61. ‘‘Hatthena hatthe te dinnaṃ, na mayhaṃ upakappati;
Esetthupāsako saddho, sammāsambuddhasāvako.

62. ‘‘Etaṃ acchādayitvāna, mama dakkhiṇamādisa;
Tathāhaṃ [athāhaṃ (sī.)] sukhitā hessaṃ, sabbakāmasamiddhinī’’ti.

63. Tañca te nhāpayitvāna, vilimpetvāna vāṇijā;
Vatthehacchādayitvāna, tassā dakkhiṇamādisuṃ.

64. Samanantarānuddiṭṭhe [samanantarā anuddiṭṭhe (syā. ka.)], vipāko udapajjatha [upapajjatha (sī. syā.)];
Bhojanacchādanapānīyaṃ [bhojanacchādanaṃ pānīyaṃ (syā. ka.)], dakkhiṇāya idaṃ phalaṃ.

65. Tato suddhā sucivasanā, kāsikuttamadhārinī;
Hasantī vimānā nikkhami, ‘dakkhiṇāya idaṃ phala’’’nti.

66. ‘‘Sucittarūpaṃ ruciraṃ, vimānaṃ te pabhāsati;
Devate pucchitācikkha, kissa kammassidaṃ phala’’nti.

67. ‘‘Bhikkhuno caramānassa, doṇinimmajjaniṃ ahaṃ;

Adāsiṃ ujubhūtassa, vippasannena cetasā.

68. ‘‘Tassa kammassa kusalassa, vipākaṃ dīghamantaraṃ;
Anubhomi vimānasmiṃ, tañca dāni parittakaṃ.

69. ‘‘Uddhaṃ catūhi māsehi, kālaṃkiriyā [kālaṃkiriyā (ka.)] bhavissati;
Ekantakaṭukaṃ ghoraṃ, nirayaṃ papatissahaṃ.

70. [ma. ni. 3.250, 267; a. ni. 3.36; pe. va. 240, 693] ‘‘Catukkaṇṇaṃ catudvāraṃ, vibhattaṃ bhāgaso mitaṃ;
Ayopākārapariyantaṃ, ayasā paṭikujjitaṃ.

71. ‘‘Tassa ayomayā bhūmi, jalitā tejasā yutā;
Samantā yojanasataṃ, pharitvā tiṭṭhati sabbadā.

72. ‘‘Tatthāhaṃ dīghamaddhānaṃ, dukkhaṃ vedissa vedanaṃ;
Phalañca pāpakammassa, tasmā socāmahaṃ bhusa’’nti.

Khallāṭiyapetivatthu dasamaṃ.

11. Nāgapetavatthu

73. ‘‘Puratova [purato ca (syā.)] setena paleti hatthinā, majjhe pana assatarīrathena;
Pacchā ca kaññā sivikāya nīyati, obhāsayantī dasa sabbato [sabbato (ka.)] disā.

74. ‘‘Tumhe pana muggarahatthapāṇino, rudaṃmukhā chinnapabhinnagattā;
Manussabhūtā kimakattha pāpaṃ, yenaññamaññassa pivātha lohita’’nti.

75. ‘‘Puratova yo gacchati kuñjarena, setena nāgena catukkamena;
Amhāka putto ahu jeṭṭhako so [sova jeṭṭho (ka.)], dānāni datvāna sukhī pamodati.

76. ‘‘Yo so majjhe assatarīrathena, catubbhi yuttena suvaggitena;
Amhāka putto ahu majjhimo so, amaccharī dānavatī virocati.

77. ‘‘Yā sā ca pacchā sivikāya nīyati, nārī sapaññā migamandalocanā;
Amhāka dhītā ahu sā kaniṭṭhikā, bhāgaḍḍhabhāgena sukhī pamodati.

78. ‘‘Ete ca dānāni adaṃsu pubbe, pasannacittā samaṇabrāhmaṇānaṃ;
Mayaṃ pana maccharino ahumha, paribhāsakā samaṇabrāhmaṇānaṃ;
Ete ca datvā paricārayanti, mayañca sussāma naḷova chinno’’ti [khittoti (sī.)].

79. ‘‘Kiṃ tumhākaṃ bhojanaṃ kiṃ sayānaṃ, kathañca yāpetha supāpadhammino;
Pahūtabhogesu anappakesu, sukhaṃ virādhāya [virāgāya (syā. ka.)] dukkhajja pattā’’ti.

80. ‘‘Aññamaññaṃ vadhitvāna, pivāma pubbalohitaṃ;
Bahuṃ pitvā na dhātā homa, nacchādimhase [naruccādimhase (ka.)] mayaṃ.

81. ‘‘Icceva maccā paridevayanti, adāyakā pecca [maccharino (ka.)] yamassa ṭhāyino;
Ye te vidicca [viditvā (sī.)] adhigamma bhoge, na bhuñjare nāpi karonti puññaṃ.

82. ‘‘Te khuppipāsūpagatā parattha, pacchā [petā (sī.)] ciraṃ jhāyare ḍayhamānā;
Kammāni katvāna dukhudrāni, anubhonti dukkhaṃ kaṭukapphalāni.

83. ‘‘Ittaraṃ hi dhanaṃ dhaññaṃ, ittaraṃ idha jīvitaṃ;
Ittaraṃ ittarato ñatvā, dīpaṃ kayirātha paṇḍito.

84. ‘‘Ye te evaṃ pajānanti, narā dhammassa kovidā;
Te dāne nappamajjanti, sutvā arahataṃ vaco’’ti.

Nāgapetavatthu ekādasamaṃ.

12. Uragapetavatthu

85. ‘‘Uragova tacaṃ jiṇṇaṃ, hitvā gacchati santanuṃ;
Evaṃ sarīre nibbhoge, pete kālaṅkate sati.

86. ‘‘Ḍayhamāno na jānāti, ñātīnaṃ paridevitaṃ;
Tasmā etaṃ na rodāmi, gato so tassa yā gati’’.

87. ‘‘Anabbhito [anavhito (sī.)] tato āgā, nānuññāto ito gato;
Yathāgato tathā gato, tattha kā [kā tattha (sī.)] paridevanā.

88. ‘‘Ḍayhamāno na jānāti, ñātīnaṃ paridevitaṃ;
Tasmā etaṃ na rodāmi, gato so tassa yā gati’’.

89. ‘‘Sace rode kisā assaṃ, tattha me kiṃ phalaṃ siyā;
Ñātimittasuhajjānaṃ, bhiyyo no aratī siyā.

90. ‘‘Ḍayhamāno na jānāti, ñātīnaṃ paridevitaṃ;
Tasmā etaṃ na rodāmi, gato so tassa yā gati’’.

91. ‘‘Yathāpi dārako candaṃ, gacchantamanurodati;
Evaṃ sampadamevetaṃ, yo petamanusocati.

92. ‘‘Ḍayhamāno na jānāti, ñātīnaṃ paridevitaṃ;
Tasmā etaṃ na rodāmi, gato so tassa yā gati’’.

93. ‘‘Yathāpi brahme udakumbho, bhinno appaṭisandhiyo;
Evaṃ sampadamevetaṃ, yo petamanusocati.

94. ‘‘Ḍayhamāno na jānāti, ñātīnaṃ paridevitaṃ;
Tasmā etaṃ na rodāmi, gato so tassa yā gatī’’ti.

Uragapetavatthu dvādasamaṃ.

Uragavaggo paṭhamo niṭṭhito.

Tassuddānaṃ –

Khettañca sūkaraṃ pūti, piṭṭhaṃ cāpi tirokuṭṭaṃ;
Pañcāpi sattaputtañca, goṇaṃ pesakārakañca;
Tathā khallāṭiyaṃ nāgaṃ, dvādasaṃ uragañcevāti.

2. Ubbarivaggo

1. Saṃsāramocakapetivatthu

95. ‘‘Naggā dubbaṇṇarūpāsi, kisā dhamanisanthatā;
Upphāsulike [uppāsuḷike (ka.)] kisike, kā nu tvaṃ idha tiṭṭhasī’’ti.

96. ‘‘Ahaṃ bhadante petīmhi, duggatā yamalokikā;
Pāpakammaṃ karitvāna, petalokaṃ ito gatā’’ti.

97. ‘‘Kiṃ nu kāyena vācāya, manasā dukkaṭaṃ kataṃ;
Kissa kammavipākena, petalokaṃ ito gatā’’ti.

98. ‘‘Anukampakā mayhaṃ nāhesuṃ bhante, pitā ca mātā athavāpi ñātakā;
Ye maṃ niyojeyyuṃ dadāhi dānaṃ, pasannacittā samaṇabrāhmaṇānaṃ.

99. ‘‘Ito ahaṃ vassasatāni pañca, yaṃ evarūpā vicarāmi naggā;
Khudāya taṇhāya ca khajjamānā, pāpassa kammassa phalaṃ mamedaṃ.

100. ‘‘Vandāmi taṃ ayya pasannacittā, anukampa maṃ vīra mahānubhāva;
Datvā ca me ādisa yaṃ hi kiñci, mocehi maṃ duggatiyā bhadante’’ti.

101. Sādhūti so paṭissutvā, sāriputtonukampako;
Bhikkhūnaṃ ālopaṃ datvā, pāṇimattañca coḷakaṃ;
Thālakassa ca pānīyaṃ, tassā dakkhiṇamādisi.

102. Samanantarānuddiṭṭhe, vipāko udapajjatha;
Bhojanacchādanapānīyaṃ, dakkhiṇāya idaṃ phalaṃ.

103. Tato suddhā sucivasanā, kāsikuttamadhārinī;
Vicittavatthābharaṇā, sāriputtaṃ upasaṅkami.

104. ‘‘Abhikkantena vaṇṇena, yā tvaṃ tiṭṭhasi devate;
Obhāsentī disā sabbā, osadhī viya tārakā.

105. ‘‘Kena tetādiso vaṇṇo, kena te idha mijjhati;
Uppajjanti ca te bhogā, ye keci manaso piyā.

106. ‘‘Pucchāmi taṃ devi mahānubhāve, manussabhūtā kimakāsi puññaṃ;
Kenāsi evaṃ jalitānubhāvā, vaṇṇo ca te sabbadisā pabhāsatī’’ti.

107. ‘‘Uppaṇḍukiṃ kisaṃ chātaṃ, naggaṃ sampatitacchaviṃ [āpatitacchaviṃ (sī.)];
Muni kāruṇiko loke, taṃ maṃ addakkhi duggataṃ.

108. ‘‘Bhikkhūnaṃ ālopaṃ datvā, pāṇimattañca coḷakaṃ;
Thālakassa ca pānīyaṃ, mama dakkhiṇamādisi.

109. ‘‘Ālopassa phalaṃ passa, bhattaṃ vassasataṃ dasa;
Bhuñjāmi kāmakāminī, anekarasabyañjanaṃ.

110. ‘‘Pāṇimattassa coḷassa, vipākaṃ passa yādisaṃ;
Yāvatā nandarājassa, vijitasmiṃ paṭicchadā.

111. ‘‘Tato bahutarā bhante, vatthānacchādanāni me;

Koseyyakambalīyāni, khomakappāsikāni ca.

112. ‘‘Vipulā ca mahagghā ca, tepākāsevalambare;
Sāhaṃ taṃ paridahāmi, yaṃ yaṃ hi manaso piyaṃ.

113. ‘‘Thālakassa ca pānīyaṃ, vipākaṃ passa yādisaṃ;
Gambhīrā caturassā ca, pokkharañño sunimmitā.

114. ‘‘Setodakā suppatitthā, sītā appaṭigandhiyā;
Padumuppalasañchannā, vārikiñjakkhapūritā.

115. ‘‘Sāhaṃ ramāmi kīḷāmi, modāmi akutobhayā;
Muniṃ kāruṇikaṃ loke, bhante vanditumāgatā’’ti.

Saṃsāramocakapetivatthu paṭhamaṃ.

2. Sāriputtattheramātupetivatthu

116. ‘‘Naggā dubbaṇṇarūpāsi, kisā dhamanisanthatā;
Upphāsulike kisike, kā nu tvaṃ idha tiṭṭhasi’’.

117. ‘‘Ahaṃ te sakiyā mātā, pubbe aññāsu jātīsu;
Upapannā pettivisayaṃ, khuppipāsasamappitā.

118. ‘‘Chaḍḍitaṃ khipitaṃ kheḷaṃ, siṅghāṇikaṃ silesumaṃ;
Vasañca ḍayhamānānaṃ, vijātānañca lohitaṃ.

119. ‘‘Vaṇikānañca yaṃ ghāna-sīsacchinnāna lohitaṃ;
Khudāparetā bhuñjāmi, itthipurisanissitaṃ.

120. ‘‘Pubbalohitaṃ bhakkhāmi [pubbalohitabhakkhāsmi (sī.)], pasūnaṃ mānusāna ca;
Aleṇā anagārā ca, nīlamañcaparāyaṇā.

121. ‘‘Dehi puttaka me dānaṃ, datvā anvādisāhi me;
Appeva nāma mucceyyaṃ, pubbalohitabhojanā’’ti.

122. Mātuyā vacanaṃ sutvā, upatissonukampako;
Āmantayi moggallānaṃ, anuruddhañca kappinaṃ.

123. Catasso kuṭiyo katvā, saṅghe cātuddise adā;
Kuṭiyo annapānañca, mātu dakkhiṇamādisī.

124. Samanantarānuddiṭṭhe, vipāko udapajjatha;
Bhojanaṃ pānīyaṃ vatthaṃ, dakkhiṇāya idaṃ phalaṃ.

125. Tato suddhā sucivasanā, kāsikuttamadhārinī;
Vicittavatthābharaṇā, kolitaṃ upasaṅkami.

126. ‘‘Abhikkantena vaṇṇena, yā tvaṃ tiṭṭhasi devate;
Obhāsentī disā sabbā, osadhī viya tārakā.

127. ‘‘Kena tetādiso vaṇṇo, kena te idha mijjhati;
Uppajjanti ca te bhogā, ye keci manaso piyā.

128. ‘‘Pucchāmi taṃ devi mahānubhāve, manussabhūtā kimakāsi puññaṃ;
Kenāsi evaṃ jalitānubhāvā, vaṇṇo ca te sabbadisā pabhāsatī’’ti.

129. ‘‘Sāriputtassāhaṃ mātā, pubbe aññāsu jātīsu;
Upapannā pettivisayaṃ, khuppipāsasamappitā.

130. ‘‘Chaḍḍitaṃ khipitaṃ kheḷaṃ, siṅghāṇikaṃ silesumaṃ;
Vasañca ḍayhamānānaṃ, vijātānañca lohitaṃ.

131. ‘‘Vaṇikānañca yaṃ ghāna-sīsacchinnāna lohitaṃ;
Khudāparetā bhuñjāmi, itthipurisanissitaṃ.

132. ‘‘Pubbalohitaṃ bhakkhissaṃ, pasūnaṃ mānusāna ca;
Aleṇā anagārā ca, nīlamañcaparāyaṇā.

133. ‘‘Sāriputtassa dānena, modāmi akutobhayā;
Muniṃ kāruṇikaṃ loke, bhante vanditumāgatā’’ti.

Sāriputtattherassa mātupetivatthu dutiyaṃ.

3. Mattāpetivatthu

134. ‘‘Naggā dubbaṇṇarūpāsi, kisā dhamanisanthatā;
Upphāsulike kisike, kā nu tvaṃ idha tiṭṭhasī’’ti.

135. ‘‘Ahaṃ mattā tuvaṃ tissā, sapattī te pure ahuṃ;
Pāpakammaṃ karitvāna, petalokaṃ ito gatā’’ti.

136. ‘‘Kiṃ nu kāyena vācāya, manasā dukkaṭaṃ kataṃ;
Kissa kammavipākena, petalokaṃ ito gatā’’ti.

137. ‘‘Caṇḍī ca pharusā cāsiṃ, issukī maccharī saṭhā [saṭhī (sī.)];
Tāhaṃ duruttaṃ vatvāna, petalokaṃ ito gatā’’ti.

138. Sabbaṃ [saccaṃ (ka.)] ahampi jānāmi, yathā tvaṃ caṇḍikā ahu;
Aññañca kho taṃ pucchāmi, kenāsi paṃsukunthitā’’ti.

139. ‘‘Sīsaṃnhātā tuvaṃ āsi, sucivatthā alaṅkatā;
Ahañca kho [kho taṃ (sī. ka.)] adhimattaṃ, samalaṅkatatarā tayā.

140. ‘‘Tassā me pekkhamānāya, sāmikena samantayi;
Tato me issā vipulā, kodho me samajāyatha.

141. ‘‘Tato paṃsuṃ gahetvāna, paṃsunā taṃ hi okiriṃ [taṃ vikīrihaṃ (syā. ka.)];
Tassa kammavipākena, tenamhi paṃsukunthitā’’ti.

142. ‘‘Saccaṃ ahampi jānāmi, paṃsunā maṃ tvamokiri;
Aññañca kho taṃ pucchāmi, kena khajjasi kacchuyā’’ti.

143. ‘‘Bhesajjahārī ubhayo, vanantaṃ agamimhase;
Tvañca bhesajjamāhari, ahañca kapikacchuno.

144. ‘‘Tassā tyājānamānāya, seyyaṃ tyāhaṃ samokiriṃ;
Tassa kammavipākena, tena khajjāmi kacchuyā’’ti.

145. ‘‘Saccaṃ ahampi jānāmi, seyyaṃ me tvaṃ samokiri;
Aññañca kho taṃ pucchāmi, kenāsi naggiyā tuva’’nti.

146. ‘‘Sahāyānaṃ samayo āsi, ñātīnaṃ samitī ahu;
Tvañca āmantitā āsi, sasāminī no ca kho ahaṃ.

147. ‘‘Tassā tyājānamānāya, dussaṃ tyāhaṃ apānudiṃ;
Tassa kammavipākena, tenamhi naggiyā aha’’nti.

148. ‘‘Saccaṃ ahampi jānāmi, dussaṃ me tvaṃ apānudi;
Aññañca kho taṃ pucchāmi, kenāsi gūthagandhinī’’ti.

149. ‘‘Tava gandhañca mālañca, paccagghañca vilepanaṃ;
Gūthakūpe adhāresiṃ [adhāresiṃ (ka.)], taṃ pāpaṃ pakataṃ mayā;
Tassa kammavipākena, tenamhi gūthagandhinī’’ti.

150. ‘‘Saccaṃ ahampi jānāmi, taṃ pāpaṃ pakataṃ tayā;
Aññañca kho taṃ pucchāmi, kenāsi duggatā tuva’’nti.

151. ‘‘Ubhinnaṃ samakaṃ āsi, yaṃ gehe vijjate dhanaṃ;
Santesu deyyadhammesu, dīpaṃ nākāsimattano;
Tassa kammavipākena, tenamhi duggatā ahaṃ.

152. ‘‘Tadeva maṃ tvaṃ avaca, ‘pāpakammaṃ nisevasi;
Na hi pāpehi kammehi, sulabhā hoti suggatī’’’ti.

153. ‘‘Vāmato maṃ tvaṃ paccesi, athopi maṃ usūyasi;
Passa pāpānaṃ kammānaṃ, vipāko hoti yādiso.

154. ‘‘Te gharā tā ca dāsiyo [te gharadāsiyo āsuṃ (sī. syā.), te ghare dāsiyo ceva (ka.)], tānevābharaṇānime;
Te aññe paricārenti, na bhogā honti sassatā.

155. ‘‘Idāni bhūtassa pitā, āpaṇā gehamehiti;
Appeva te dade kiñci, mā su tāva ito agā’’ti.

156. ‘‘Naggā dubbaṇṇarūpāmhi, kisā dhamanisanthatā;
Kopīnametaṃ itthīnaṃ, mā maṃ bhūtapitāddasā’’ti.

157. ‘‘Handa kiṃ vā tyāhaṃ [kiṃ tyāhaṃ (sī. syā.), kiṃ vatāhaṃ (ka.)] dammi, kiṃ vā tedha [kiṃ vā ca te (sī. syā.), kiṃ vidha te (ka.)] karomahaṃ;
Yena tvaṃ sukhitā assa, sabbakāmasamiddhinī’’ti.

158. ‘‘Cattāro bhikkhū saṅghato, cattāro pana puggalā;
Aṭṭha bhikkhū bhojayitvā, mama dakkhiṇamādisa;
Tadāhaṃ sukhitā hessaṃ, sabbakāmasamiddhinī’’ti.

159. Sādhūti sā paṭissutvā, bhojayitvāṭṭha bhikkhavo;
Vatthehacchādayitvāna, tassā dakkhiṇamādisī.

160. Samanantarānuddiṭṭhe, vipāko udapajjatha;
Bhojanacchādanapānīyaṃ, dakkhiṇāya idaṃ phalaṃ.

161. Tato suddhā sucivasanā, kāsikuttamadhārinī;
Vicittavatthābharaṇā, sapattiṃ upasaṅkami.

162. ''Abhikkantena vaṇṇena, yā tvaṃ tiṭṭhasi devate;
Obhāsentī disā sabbā, osadhī viya tārakā.

163. ''Kena tetādiso vaṇṇo, kena te idha mijjhati;
Uppajjanti ca te bhogā, ye keci manaso piyā.

164. ''Pucchāmi taṃ devi mahānubhāve, manussabhūtā kimakāsi puññaṃ;
Kenāsi evaṃ jalitānubhāvā, vaṇṇo ca te sabbadisā pabhāsatī''ti.

165. ''Ahaṃ mattā tuvaṃ tissā, sapattī te pure ahuṃ;
Pāpakammaṃ karitvāna, petalokaṃ ito gatā.

166. ''Tava dinnena dānena, modāmi akutobhayā;
Cīraṃ jīvāhi bhagini, saha sabbehi ñātibhi;
Asokaṃ virajaṃ ṭhānaṃ, āvāsaṃ vasavattinaṃ.

167. ''Idha dhammaṃ caritvāna, dānaṃ datvāna sobhane;
Vineyya maccheramalaṃ samūlaṃ, aninditā saggamupehi ṭhāna''nti.

Mattāpetivatthu tatiyaṃ.

4. Nandāpetivatthu

168. ''Kāḷī dubbaṇṇarūpāsi, pharusā bhīrudassanā;
Piṅgalāsi kaḷārāsi, na taṃ maññāmi mānusi''nti.

169. ''Ahaṃ nandā nandisena, bhariyā te pure ahuṃ;
Pāpakammaṃ karitvāna, petalokaṃ ito gatā''ti.

170. ''Kiṃ nu kāyena vācāya, manasā dukkaṭaṃ kataṃ;
Kissa kammavipākena, petalokaṃ ito gatā''ti.

171. ''Caṇḍī ca pharusā cāsiṃ [caṇḍī pharusavācā ca (sī.)], tayi cāpi agāravā;
Tāhaṃ duruttaṃ vatvāna, petalokaṃ ito gatā''ti.

172. ''Handuttarīyaṃ dadāmi te, imaṃ [idaṃ (sī. aṭṭha.)] dussaṃ nivāsaya;
Imaṃ dussaṃ nivāsetvā, ehi nessāmi taṃ gharaṃ.

173. ''Vatthañca annapānañca, lacchasi tvaṃ gharaṃ gatā;
Putte ca te passissasi, suṇisāyo ca dakkhasī''ti.

174. ''Hatthena hatthe te dinnaṃ, na mayhaṃ upakappati;
Bhikkhū ca sīlasampanne, vītarāge bahussute.

175. ‘‘Tappehi annapānena, mama dakkhiṇamādisa;
Tadāhaṃ sukhitā hessaṃ, sabbakāmasamiddhinī’’ti.

176. Sādhūti so paṭissutvā, dānaṃ vipulamākiri;
Annaṃ pānaṃ khādanīyaṃ, vatthasenāsanāni ca;
Chattaṃ gandhañca mālañca, vividhā ca upāhanā.

177. Bhikkhū ca sīlasampanne, vītarāge bahussute;
Tappetvā annapānena, tassā dakkhiṇamādisī.

178. Samanantarānuddiṭṭhe, vipāko udapajjatha;
Bhojanacchādanapānīyaṃ, dakkhiṇāya idaṃ phalaṃ.

179. Tato suddhā sucivasanā, kāsikuttamadhārinī;
Vicittavatthābharaṇā, sāmikaṃ upasaṅkami.

180. ‘‘Abhikkantena vaṇṇena, yā tvaṃ tiṭṭhasi devate;
Obhāsentī disā sabbā, osadhī viya tārakā.

181. ‘‘Kena tetādiso vaṇṇo, kena te idha mijjhati;
Uppajjanti ca te bhogā, ye keci manaso piyā.

182. ‘‘Pucchāmi taṃ devi mahānubhāve, manussabhūtā kimakāsi puññaṃ;
Kenāsi evaṃ jalitānubhāvā, vaṇṇo ca te sabbadisā pabhāsatī’’ti.

183. ‘‘Ahaṃ nandā nandisena, bhariyā te pure ahuṃ;
Pāpakammaṃ karitvāna, petalokaṃ ito gatā.

184. ‘‘Tava dinnena dānena, modāmi akutobhayā;
Ciraṃ jīva gahapati, saha sabbehi ñātibhi;
Asokaṃ virajaṃ khemaṃ, āvāsaṃ vasavattinaṃ.

185. ‘‘Idha dhammaṃ caritvāna, dānaṃ datvā gahapati;
Vineyya maccheramalaṃ samūlaṃ, anindito saggamupehi ṭhāna’’nti.

Nandāpetivatthu catutthaṃ.

5. Maṭṭhakuṇḍalīpetavatthu

186. [vi. va. 1207] ‘‘Alaṅkato maṭṭhakuṇḍalī, māladhārī haricandanussado;
Bāhā paggayha kandasi, vanamajjhe kiṃ dukkhito tuva’’nti.

187. ‘‘Sovaṇṇamayo pabhassaro, uppanno rathapañjaro mama;
Tassa cakkayugaṃ na vindāmi, tena dukkhena jahāmi jīvita’’nti.

188. ‘‘Sovaṇṇamayaṃ maṇimayaṃ, lohitakamayaṃ [lohitaṅgamayaṃ (syā.), lohitaṅkamayaṃ (sī.), lohamayaṃ (katthaci)] atha rūpiyamayaṃ;
Ācikkha me bhaddamāṇava, cakkayugaṃ paṭipādayāmi te’’ti.

189. So māṇavo tassa pāvadi, ‘‘candasūriyā ubhayettha dissare;
Sovaṇṇamayo ratho mama, tena cakkayugena sobhatī’’ti.

190. ‘‘Bālo kho tvaṃ asi māṇava, yo tvaṃ patthayase apatthiyaṃ;
Maññāmi tuvaṃ marissasi, na hi tvaṃ lacchasi candasūriye’’ti.

191. ‘‘Gamanāgamanampi dissati, vaṇṇadhātu ubhayattha vīthiyā;
Peto kālakato na dissati, ko nidha kandataṃ bālyataro’’ti.

192. ‘‘Saccaṃ kho vadesi māṇava, ahameva kandataṃ bālyataro;
Candaṃ viya dārako rudaṃ, petaṃ kālakatābhipatthayi’’nti.

193. ‘‘Ādittaṃ vata maṃ santaṃ, ghatasittaṃva pāvakaṃ;
Vārinā viya osiñcaṃ, sabbaṃ nibbāpaye daraṃ.

194. ‘‘Abbahī [abbūḷhaṃ (syā. ka.)] vata me sallaṃ, sokaṃ hadayanissitaṃ;
Yo me sokaparetassa, puttasokaṃ apānudi.

195. ‘‘Svāhaṃ abbūḷhasallosmi, sītibhūtosmi nibbuto;
Na socāmi na rodāmi, tava sutvāna māṇavā’’ti.

196. ‘‘Devatā nusi gandhabbo, adu sakko purindado;
Ko vā tvaṃ kassa vā putto, kathaṃ jānemu taṃ maya’’nti.

197. ‘‘Yañca kandasi yañca rodasi, puttaṃ āḷāhane sayaṃ dahitvā;
Svāhaṃ kusalaṃ karitvā kammaṃ, tidasānaṃ sahabyataṃ gato’’ti.

198. ‘‘Appaṃ vā bahuṃ vā nāddasāma, dānaṃ dadantassa sake agāre;
Uposathakammaṃ vā tādisaṃ, kena kammena gatosi devaloka’’nti.

199. ‘‘Ābādhikohaṃ dukkhito gilāno, āturarūpomhi sake nivesane;
Buddhaṃ vigatarajaṃ vitiṇṇakaṅkhaṃ, addakkhiṃ sugataṃ anomapaññaṃ.

200. ‘‘Svāhaṃ muditamano pasannacitto, añjaliṃ akariṃ tathāgatassa;
Tāhaṃ kusalaṃ karitvāna kammaṃ, tidasānaṃ sahabyataṃ gato’’ti.

201. ‘‘Acchariyaṃ vata abbhutaṃ vata, añjalikammassa ayamīdiso vipāko;
Ahampi muditamano pasannacitto, ajjeva buddhaṃ saraṇaṃ vajāmī’’ti.

202. ‘‘Ajjeva buddhaṃ saraṇaṃ vajāhi, dhammañca saṅghañca pasannacitto;
Tatheva sikkhāya padāni pañca, akhaṇḍaphullāni samādiyassu.

203. ‘‘Pāṇātipātā viramassu khippaṃ, loke adinnaṃ parivajjayassu;
Amajjapo mā ca musā bhaṇāhi, sakena dārena ca hohi tuṭṭho’’ti.

204. ‘‘Atthakāmosi me yakkha, hitakāmosi devate;
Karomi tuyhaṃ vacanaṃ, tvaṃsi ācariyo mamāti.

205. ‘‘Upemi saraṇaṃ buddhaṃ, dhammañcāpi anuttaraṃ;
Saṅghañca naradevassa, gacchāmi saraṇaṃ ahaṃ.

206. ‘‘Pāṇātipātā viramāmi khippaṃ, loke adinnaṃ parivajjayāmi;
Amajjapo no ca musā bhaṇāmi; Sakena dārena ca homi tuṭṭho’’ti.

Maṭṭhakuṇḍalīpetavatthu pañcamaṃ.

6. Kaṇhapetavatthu

207. ‘‘Uṭṭhehi kaṇha kiṃ sesi, ko attho supanena te;
Yo ca tuyhaṃ sako bhātā, hadayaṃ cakkhu ca [cakkhuṃva (aṭṭha.)] dakkhiṇaṃ;
Tassa vātā balīyanti, sasaṃ jappati [ghaṭo jappati (ka.)] kesavā’’ti.

208. ‘‘Tassa taṃ vacanaṃ sutvā, rohiṇeyyassa kesavo;
Taramānarūpo vuṭṭhāsi, bhātusokena aṭṭito.

209. ‘‘Kiṃ nu ummattarūpova, kevalaṃ dvārakaṃ imaṃ;
Saso sasoti lapasi, kīdisaṃ sasamicchasi.

210. ‘‘Sovaṇṇamayaṃ maṇimayaṃ, lohamayaṃ atha rūpiyamayaṃ;
Saṅkhasilāpavāḷamayaṃ, kārayissāmi te sasaṃ.

211. ‘‘Santi aññepi sasakā, araññavanagocarā;
Tepi te ānayissāmi, kīdisaṃ sasamicchasī’’ti.

212. ‘‘Nāhamete sase icche, ye sasā pathavissitā;
Candato sasamicchāmi, taṃ me ohara kesavā’’ti.

213. ‘‘So nūna madhuraṃ ñāti, jīvitaṃ vijahissasi;
Apatthiyaṃ patthayasi, candato sasamicchasī’’ti.

214. ‘‘Evaṃ ce kaṇha jānāsi, yathaññamanusāsasi;
Kasmā pure mataṃ puttaṃ, ajjāpi manusocasi.

215. ‘‘Na yaṃ labbhā manussena, amanussena vā pana;
Jāto me mā mari putto, kuto labbhā alabbhiyaṃ.

216. ‘‘Na mantā mūlabhesajjā, osadhehi dhanena vā;
Sakkā ānayituṃ kaṇha, yaṃ petamanusocasi.

217. ‘‘Mahaddhanā mahābhogā, raṭṭhavantopi khattiyā;
Pahūtadhanadhaññāse, tepi no [natthetthapāṭhabhedo] ajarāmarā.

218. ‘‘Khattiyā brāhmaṇā vessā, suddā caṇḍālapukkusā;
Ete caññe ca jātiyā, tepi no ajarāmarā.

219. ‘‘Ye mantaṃ parivattenti, chaḷaṅgaṃ brahmacintitaṃ;
Ete caññe ca vijjāya, tepi no ajarāmarā.

220. ‘‘Isayo vāpi [isayo cāpi (vimānavatthu 99)] ye santā, saññatattā tapassino;
Sarīraṃ tepi kālena, vijahanti tapassino.

221. ‘‘Bhāvitattā arahanto, katakiccā anāsavā;
Nikkhipanti imaṃ dehaṃ, puññapāpaparikkhayā’’ti.

222. ‘‘Ādittaṃ vata maṃ santaṃ, ghatasittaṃva pāvakaṃ;
Vārinā viya osiñcaṃ, sabbaṃ nibbāpaye daraṃ.

223. ‘‘Abbahī vata me sallaṃ, sokaṃ hadayanissitaṃ;

Yo me sokaparetassa, puttasokaṃ apānudi.

224. ‘‘Svāhaṃ abbūḷhasallosmi, sītibhūtosmi nibbuto;
Na socāmi na rodāmi, tava sutvāna bhātika’’ [bhāsitaṃ (syā.)].

225. Evaṃ karonti sappaññā, ye honti anukampakā;
Nivattayanti sokamhā, ghaṭo jeṭṭhaṃva bhātaraṃ.

226. Yassa etādisā honti, amaccā paricārakā;
Subhāsitena anventi, ghaṭo jeṭṭhaṃva bhātaranti.

Kaṇhapetavatthu chaṭṭhaṃ.

7. Dhanapālaseṭṭhipetavatthu

227. ‘‘Naggo dubbaṇṇarūposi, kiso dhamanisanthato;
Upphāsuliko kisiko, ko nu tvamasi mārisa’’.

228. ‘‘Ahaṃ bhadante petomhi, duggato yamalokiko;
Pāpakammaṃ karitvāna, petalokaṃ ito gato’’.

229. ‘‘Kiṃ nu kāyena vācāya, manasā dukkaṭaṃ kataṃ;
Kissa kammavipākena, petalokaṃ ito gato’’.

230. ‘‘Nagaraṃ atthi paṇṇānaṃ [dasannānaṃ (sī. syā. pī.)], erakacchanti vissutaṃ;
Tattha seṭṭhi pure āsiṃ, dhanapāloti maṃ vidū.

231. ‘‘Asīti sakaṭavāhānaṃ, hiraññassa ahosi me;
Pahūtaṃ me jātarūpaṃ, muttā veḷuriyā bahū.

232. ‘‘Tāva mahaddhanassāpi, na me dātuṃ piyaṃ ahu;
Pidahitvā dvāraṃ bhuñjiṃ [bhuñjāmi (sī. syā.)], mā maṃ yācanakāddasuṃ.

233. ‘‘Assaddho maccharī cāsiṃ, kadariyo paribhāsako;
Dadantānaṃ karontānaṃ, vārayissaṃ bahu jane [bahujjanaṃ (sī. syā.)].

234. ‘‘Vipāko natthi dānassa, saṃyamassa kuto phalaṃ;
Pokkharaññodapānāni, ārāmāni ca ropite;
Papāyo ca vināsesiṃ, dugge saṅkamanāni ca.

235. ‘‘Svāhaṃ akatakalyāṇo, katapāpo tato cuto;
Upapanno pettivisayaṃ, khuppipāsasamappito.

236. ‘‘Pañcapaṇṇāsavassāni, yato kālaṅkato ahaṃ;
Nābhijānāmi bhuttaṃ vā, pītaṃ vā pana pāniyaṃ.

237. ‘‘Yo saṃyamo so vināso,yo vināso so saṃyamo;
Petā hi kira jānanti, yo saṃyamo so vināso.

238. ‘‘Ahaṃ pure saṃyamissaṃ, nādāsiṃ bahuke dhane;
Santesu deyyadhammesu, dīpaṃ nākāsimattano;
Svāhaṃ pacchānutappāmi, attakammaphalūpago.

239. [pe. va. 69] ‘‘Uddhaṃ catūhi māsehi, kālaṃkiriyā bhavissati;
Ekantakaṭukaṃ ghoraṃ, nirayaṃ papatissahaṃ.

240. [pe. va. 70] ‘‘Catukkaṇṇaṃ catudvāraṃ, vibhattaṃ bhāgaso mitaṃ;
Ayopākārapariyantaṃ, ayasā paṭikujjitaṃ.

241. [pe. va. 71] ‘‘Tassa ayomayā bhūmi, jalitā tejasā yutā;
Samantā yojanasataṃ, pharitvā tiṭṭhati sabbadā.

242. [pe. va. 72] ‘‘Tatthāhaṃ dīghamaddhānaṃ, dukkhaṃ vedissa vedanaṃ;
Phalaṃ pāpassa kammassa, tasmā socāmahaṃ bhusaṃ.

243. ‘‘Taṃ vo vadāmi bhaddaṃ vo, yāvantettha samāgatā;
Mākattha pāpakaṃ kammaṃ, āvi vā yadi vā raho.

244. ‘‘Sace taṃ pāpakaṃ kammaṃ, karissatha karotha vā;
Na vo dukkhā pamutyatthi [pamuttatthi (sabbattha) udā. 44 passitabbaṃ], uppaccāpi [upeccāpi (syā. ka.)] palāyataṃ.

245. ‘‘Matteyyā hotha petteyyā, kule jeṭṭhāpacāyikā;
Sāmaññā hotha brahmaññā, evaṃ saggaṃ gamissathā’’ti.

Dhanapālaseṭṭhipetavatthu sattamaṃ.

8. Cūḷaseṭṭhipetavatthu

246. ‘‘Naggo kiso pabbajitosi bhante, rattiṃ kuhiṃ gacchasi kissa hetu;
Ācikkha me taṃ api sakkuṇemu, sabbena vittaṃ paṭipādaye tuva’’nti.

247. ‘‘Bārāṇasī nagaraṃ dūraghuṭṭhaṃ, tatthāhaṃ gahapati aḍḍhako ahu dīno;
Adātā gedhitamano āmisasmiṃ, dussīlyena yamavisayamhi patto.

248. ‘‘So sūcikāya kilamito tehi,
Teneva ñātīsu yāmi āmisakiñcikkhahetu;
Adānasīlā na ca saddahanti,
Dānaphalaṃ hoti paramhi loke.

249. ‘‘Dhītā ca mayhaṃ lapate abhikkhaṇaṃ, ‘dassāmi dānaṃ pitūnaṃ pitāmahānaṃ’;
Tamupakkhaṭaṃ parivisayanti brāhmaṇā [brāhmaṇe (sī.)], ‘yāmi ahaṃ andhakavindaṃ bhottu’’’nti.

250. Tamavoca rājā ‘‘anubhaviyāna tampi,
Eyyāsi khippaṃ ahamapi kassaṃ pūjaṃ;
Ācikkha me taṃ yadi atthi hetu,
Saddhāyitaṃ hetuvaco suṇomā’’ti.

251. ‘Tathā’ti vatvā agamāsi tattha, bhuñjiṃsu bhattaṃ na ca dakkhiṇārahā;
Paccāgami rājagahaṃ punāparaṃ, pāturahosi purato janādhipassa.

252. Disvāna petaṃ punadeva āgataṃ, rājā avoca ‘‘ahamapi kiṃ dadāmi;
Ācikkha me taṃ yadi atthi hetu, yena tuvaṃ cirataraṃ pīṇito siyā’’ti.

253. ‘‘Buddhañca saṅghaṃ parivisiyāna rāja, annena pānena ca cīvarena;
Taṃ dakkhiṇaṃ ādisa me hitāya, evaṃ ahaṃ cirataraṃ pīṇito siyā’’ti.

254. Tato ca rājā nipatitvā tāvade [tāvadeva (syā.), tadeva (ka.)], dānaṃ sahatthā atulaṃ daditvā [atulañca datvā (syā. ka.)] saṅghe;
Ārocesi pakataṃ [ārocayī pakatiṃ (sī. syā.)] tathāgatassa, tassa ca petassa dakkhiṇaṃ ādisittha.

255. So pūjito ativiya sobhamāno, pāturahosi purato janādhipassa;
‘‘Yakkhohamasmi paramiddhipatto, na mayhamatthi samā sadisā [mayhamiddhisamasadisā (sī. syā.)] mānusā.
256. ‘‘Passānubhāvaṃ aparimitaṃ mamayidaṃ, tayānudiṭṭhaṃ atulaṃ datvā saṅghe;
Santappito satataṃ sadā bahūhi, yāmi ahaṃ sukhito manussadevā’’ti.

Cūḷaseṭṭhipetavatthu aṭṭhamaṃ niṭṭhitaṃ.

Bhāṇavāraṃ paṭhamaṃ niṭṭhitaṃ.

9. Aṅkurapetavatthu

257. ‘‘Yassa atthāya gacchāma, kambojaṃ dhanahārakā;
Ayaṃ kāmadado yakkho, imaṃ yakkhaṃ nayāmase.

258. ‘‘Imaṃ yakkhaṃ gahetvāna, sādhukena pasayha vā;
Yānaṃ āropayitvāna, khippaṃ gacchāma dvāraka’’nti.

259. [jā. 1.10.151; 1.14.196; 2.18.153; 2.22.10] ‘‘Yassa rukkhassa chāyāya, nisīdeyya sayeyya vā;
Na tassa sākhaṃ bhañjeyya, mittadubbho hi pāpako’’ti.

260. ‘‘Yassa rukkhassa chāyāya, nisīdeyya sayeyya vā;
Khandhampi tassa chindeyya, attho ce tādiso siyā’’ti.

261. ‘‘Yassa rukkhassa chāyāya, nisīdeyya sayeyya vā;
Na tassa pattaṃ bhindeyya [hiṃseyya (ka.)], mittadubbho hi pāpako’’ti.

262. ‘‘Yassa rukkhassa chāyāya, nisīdeyya sayeyya vā;
Samūlampi taṃ abbuhe [ubbahe (?)], attho ce tādiso siyā’’ti.

263. ‘‘Yassekarattimpi ghare vaseyya, yatthannapānaṃ puriso labhetha;
Na tassa pāpaṃ manasāpi cintaye, kataññutā sappurisehi vaṇṇitā.

264. ‘‘Yassekarattimpi ghare vaseyya, annena pānena upaṭṭhito siyā;
Na tassa pāpaṃ manasāpi cintaye, adubbhapāṇī dahate mittadubbhiṃ.

265. ‘‘Yo pubbe katakalyāṇo, pacchā pāpena hiṃsati;
Allapāṇihato [adubbhipāṇīhato (ka)] poso, na so bhadrāni passatī’’ti.

266. ‘‘Nāhaṃ devena vā manussena vā, issariyena vāhaṃ suppasayho;
Yakkhohamasmi paramiddhipatto, dūraṅgamo vaṇṇabalūpapanno’’ti.

267. ‘‘Pāṇi te sabbaso vaṇṇo, pañcadhāro madhussavo;
Nānārasā paggharanti, maññehaṃ taṃ purindada’’nti.

268. ‘‘Nāmhi devo na gandhabbo, nāpi sakko purindado;
Petaṃ maṃ aṅkura jānāhi, roruvamhā [heruvamhā (sī.)] idhāgata’’nti.

269. ‘‘Kiṃsīlo kiṃsamācāro, roruvasmiṃ pure tuvaṃ;
Kena te brahmacariyena, puññaṃ pāṇimhi ijjhatī’’ti.

270. ‘‘Tunnavāyo pure āsiṃ, roruvasmiṃ tadā ahaṃ;
Sukicchavutti kapaṇo, na me vijjati dātave.

271. ‘‘Nivesanañca [āvesanañca (sī.)] me āsi, asayhassa upantike;
Saddhassa dānapatino, katapuññassa lajjino.

272. ‘‘Tattha yācanakā yanti, nānāgottā vanibbakā;
Te ca maṃ tattha pucchanti, asayhassa nivesanaṃ.

273. ‘‘Kattha gacchāma bhaddaṃ vo, kattha dānaṃ padīyati;
Tesāhaṃ puṭṭho akkhāmi, asayhassa nivesanaṃ.

274. ‘‘Paggayha dakkhiṇaṃ bāhuṃ, ettha gacchatha bhaddaṃ vo;
Ettha dānaṃ padīyati, asayhassa nivesane.

275. ‘‘Tena pāṇi kāmadado, tena pāṇi madhussavo;
Tena me brahmacariyena, puññaṃ pāṇimhi ijjhatī’’ti.

276. ‘‘Na kira tvaṃ adā dānaṃ, sakapāṇīhi kassaci;
Parassa dānaṃ anumodamāno, pāṇiṃ paggayha pāvadi.

277. ‘‘Tena pāṇi kāmadado, tena pāṇi madhussavo;
Tena te brahmacariyena, puññaṃ pāṇimhi ijjhati.

278. ‘‘Yo so dānamadā bhante, pasanno sakapāṇibhi;
So hitvā mānusaṃ dehaṃ, kiṃ nu so disataṃ gato’’ti.

279. ‘‘Nāhaṃ pajānāmi asayhasāhino, aṅgīrasassa gatiṃ āgatiṃ vā;
Sutañca me vessavaṇassa santike, sakkassa sahabyataṃ gato asayho’’ti.

280. ‘‘Alameva kātuṃ kalyāṇaṃ, dānaṃ dātuṃ yathārahaṃ;
Pāṇiṃ kāmadadaṃ disvā, ko puññaṃ na karissati.

281. ‘‘So hi nūna ito gantvā, anuppatvāna dvārakaṃ;
Dānaṃ paṭṭhapayissāmi, yaṃ mamassa sukhāvahaṃ.

282. ‘‘Dassāmannañca pānañca, vatthasenāsanāni ca;
Papañca udapānañca, dugge saṅkamanāni cā’’ti.

283. ‘‘Kena te aṅgulī kuṇā [kuṇṭhā (sī. syā.)], mukhañca kuṇalīkataṃ [kuṇḍalīkataṃ (sī. syā. ka.)];
Akkhīni ca paggharanti, kiṃ pāpaṃ pakataṃ tayā’’ti.

284. ‘‘Aṅgīrasassa gahapatino, saddhassa gharamesino;
Tassāhaṃ dānavissagge, dāne adhikato ahuṃ.

285. ‘‘Tattha yācanake disvā, āgate bhojanatthike;

Ekamantaṃ apakkamma, akāsiṃ kuṇaliṃ mukhaṃ.

286. ''Tena me aṅgulī kuṇā, mukhañca kuṇalīkataṃ;
Akkhīni me paggharanti, taṃ pāpaṃ pakataṃ mayā''ti.

287. ''Dhammena te kāpurisa, mukhañca kuṇalīkataṃ;
Akkhīni ca paggharanti, yaṃ taṃ parassa dānassa;
Akāsi kuṇaliṃ mukhaṃ.

288. ''Kathaṃ hi dānaṃ dadamāno, kareyya parapattiyaṃ;
Annaṃ pānaṃ khādanīyaṃ, vatthasenāsanāni ca.

289. ''So hi nūna ito gantvā, anuppatvāna dvārakaṃ;
Dānaṃ paṭṭhapayissāmi, yaṃ mamassa sukhāvahaṃ.

290. ''Dassāmannañca pānañca, vatthasenāsanāni ca;
Papañca udapānañca, dugge saṅkamanāni cā''ti.

291. Tato hi so nivattitvā, anuppatvāna dvārakaṃ;
Dānaṃ paṭṭhapayi aṅkuro, yaṃtumassa [yaṃ taṃ assa (syā.), yantamassa (ka.)] sukhāvahaṃ.

292. Adā annañca pānañca, vatthasenāsanāni ca;
Papañca udapānañca, vippasannena cetasā.

293. ''Ko chāto ko ca tasito, ko vatthaṃ paridahissati;
Kassa santāni yoggāni, ito yojentu vāhanaṃ.

294. ''Ko chatticchati gandhañca, ko mālaṃ ko upāhanaṃ;
Itissu tattha ghosenti, kappakā sūdamāgadhā [pāṭavā (ka.)];
Sadā sāyañca pāto ca, aṅkurassa nivesane.

295. '''Sukhaṃ supati aṅkuro', iti jānāti maṃ jano;
Dukkhaṃ supāmi sindhaka [sanduka, sindhuka (ka.)], yaṃ na passāmi yācake.

296. '''Sukhaṃ supati aṅkuro', iti jānāti maṃ jano;
Dukkhaṃ sindhaka supāmi, appake su vanibbake''ti.

297. ''Sakko ce te varaṃ dajjā, tāvatiṃsānamissaro;
Kissa sabbassa lokassa, varamāno varaṃ vare''ti.

298. ''Sakko ce me varaṃ dajjā, tāvatiṃsānamissaro;
Kāluṭṭhitassa me sato, suriyuggamanaṃ pati;
Dibbā bhakkhā pātubhaveyyuṃ, sīlavanto ca yācakā.

299. ''Dadato me na khīyetha, datvā nānutapeyyahaṃ;
Dadaṃ cittaṃ pasādeyyaṃ, etaṃ sakkaṃ varaṃ vare''ti.

300. ''Na sabbavittāni pare pavecche, dadeyya dānañca dhanañca rakkhe;
Tasmā hi dānā dhanameva seyyo, atippadānena kulā na honti.

301. ''Adānamatidānañca, nappasaṃsanti paṇḍitā;
Tasmā hi dānā dhanameva seyyo, samena vatteyya sa dhīradhammo''ti.

302. ‘‘Aho vata re ahameva dajjaṃ, santo ca maṃ sappurisā bhajeyyuṃ;
Meghova ninnāni paripūrayanto [bhipūrayanto (sī.), hi pūrayanto (syā.)], santappaye sabbavanibbakānaṃ.

303. ‘‘Yassa yācanake disvā, mukhavaṇṇo pasīdati;
Datvā attamano hoti, taṃ gharaṃ vasato sukhaṃ.

304. ‘‘Yassa yācanake disvā, mukhavaṇṇo pasīdati;
Datvā attamano hoti, esā yaññassa [puññassa (sī.)] sampadā.

305. [a. ni. 6.37] ‘‘Pubbeva dānā sumano, dadaṃ cittaṃ pasādaye;
Datvā attamano hoti, esā yaññassa [puññassa (sī.)] sampadā’’ti.

306. Saṭṭhi vāhasahassāni, aṅkurassa nivesane;
Bhojanaṃ dīyate niccaṃ, puññapekkhassa jantuno.

307. Tisahassāni sūdāni hi [sūdāni (syā. ka.)], āmuttamaṇikuṇḍalā;
Aṅkuraṃ upajīvanti, dāne yaññassa vāvaṭā [byāvaṭā (sī.), pāvaṭā (syā.)].

308. Saṭṭhi purisasahassāni, āmuttamaṇikuṇḍalā;
Aṅkurassa mahādāne, kaṭṭhaṃ phālenti māṇavā.

309. Soḷasitthisahassāni, sabbālaṅkārabhūsitā;
Aṅkurassa mahādāne, vidhā piṇḍenti nāriyo.

310. Soḷasitthisahassāni, sabbālaṅkārabhūsitā;
Aṅkurassa mahādāne, dabbigāhā upaṭṭhitā.

311. Bahuṃ bahūnaṃ pādāsi, ciraṃ pādāsi khattiyo;
Sakkaccañca sahatthā ca, cittīkatvā punappunaṃ.

312. Bahū māse ca pakkhe ca, utusaṃvaccharāni ca;
Mahādānaṃ pavattesi, aṅkuro dīghamantaraṃ.

313. Evaṃ datvā yajitvā ca, aṅkuro dīghamantaraṃ;
So hitvā mānusaṃ dehaṃ, tāvatiṃsūpago ahu.

314. Kaṭacchubhikkhaṃ datvāna, anuruddhassa indako;
So hitvā mānusaṃ dehaṃ, tāvatiṃsūpago ahu.

315. Dasahi ṭhānehi aṅkuraṃ, indako atirocati;
Rūpe sadde rase gandhe, phoṭṭhabbe ca manorame.

316. Āyunā yasasā ceva, vaṇṇena ca sukhena ca;
Ādhipaccena aṅkuraṃ, indako atirocati.

317. Tāvatiṃse yadā buddho, silāyaṃ paṇḍukambale;
Pāricchattakamūlamhi, vihāsi purisuttamo.

318. Dasasu lokadhātūsu, sannipatitvāna devatā;
Payirupāsanti sambuddhaṃ, vasantaṃ nagamuddhani.

319. Na koci devo vaṇṇena, sambuddhaṃ atirocati;
Sabbe deve atikkamma [adhigayha (sī.), atiggayha (ka)], sambuddhova virocati.

320. Yojanāni dasa dve ca, aṅkuroyaṃ tadā ahu;
Avidūreva buddhassa [avidūre sambuddhassa (ka.)], indako atirocati.

321. Oloketvāna sambuddho, aṅkurañcāpi indakaṃ;
Dakkhiṇeyyaṃ sambhāvento [pabhāvento (sī.)], idaṃ vacanamabravi.

322. ''Mahādānaṃ tayā dinnaṃ, aṅkura dīghamantaraṃ;
Atidūre [suvidūre (ka.)] nisinnosi, āgaccha mama santike''ti.

323. Codito bhāvitattena, aṅkuro idamabravi;
''Kiṃ mayhaṃ tena dānena, dakkhiṇeyyena suññataṃ.
324. ''Ayaṃ so indako yakkho, dajjā dānaṃ parittakaṃ;
Atirocati amhehi, cando tāragaṇe yathā''ti.

325. ''Ujjaṅgale yathā khette, bījaṃ bahumpi ropitaṃ;
Na vipulaphalaṃ hoti, napi toseti kassakaṃ.

326. ''Tatheva dānaṃ bahukaṃ, dussīlesu patiṭṭhitaṃ;
Na vipulaphalaṃ hoti, napi toseti dāyakaṃ.

327. ''Yathāpi bhaddake khette, bījaṃ appampi ropitaṃ;
Sammā dhāraṃ pavecchante, phalaṃ toseti kassakaṃ.

328. ''Tatheva sīlavantesu, guṇavantesu tādisu;
Appakampi kataṃ kāraṃ, puññaṃ hoti mahapphala''nti.

329. Viceyya dānaṃ dātabbaṃ, yattha dinnaṃ mahapphalaṃ;
Viceyya dānaṃ datvāna, saggaṃ gacchanti dāyakā.

330. Viceyya dānaṃ sugatappasatthaṃ, ye dakkhiṇeyyā idha jīvaloke;
Etesu dinnāni mahapphalāni, bījāni vuttāni yathā sukhetteti.

Aṅkurapetavatthu navamaṃ.

10. Uttaramātupetivatthu

331. Divāvihāragataṃ bhikkhuṃ, gaṅgātīre nisinnakaṃ;
Taṃ petī upasaṅkamma, dubbaṇṇā bhīrudassanā.

332. Kesā cassā atidīghā [ahū dīghā (ka.)], yāvabhūmāvalambare [yāva bhūmyā'valambare (?)];
Kesehi sā paṭicchannā, samaṇaṃ etadabravi.

333. ''Pañcapaṇṇāsavassāni, yato kālaṅkatā ahaṃ;
Nābhijānāmi bhuttaṃ vā, pītaṃ vā pana pāniyaṃ;
Dehi tvaṃ pāniyaṃ bhante, tasitā pāniyāya me''ti.

334. ''Ayaṃ sītodikā gaṅgā, himavantato [himavantāva (ka.)] sandati;
Piva etto gahetvāna, kiṃ maṃ yācasi pāniya''nti.

335. ‘‘Sacāhaṃ bhante gaṅgāya, sayaṃ gaṇhāmi pāniyaṃ;
Lohitaṃ me parivattati, tasmā yācāmi pāniya’’nti.

336. ‘‘Kiṃ nu kāyena vācāya, manasā dukkaṭaṃ kataṃ;
Kissa kammavipākena, gaṅgā te hoti lohita’’nti.

337. ‘‘Putto me uttaro nāma [putto me bhante uttaro (ka.)], saddho āsi upāsako;
So ca mayhaṃ akāmāya, samaṇānaṃ pavecchati.

338. ‘‘Cīvaraṃ piṇḍapātañca, paccayaṃ sayanāsanaṃ;
Tamahaṃ paribhāsāmi, maccherena upaddutā.

339. ‘‘Yaṃ tvaṃ mayhaṃ akāmāya, samaṇānaṃ pavecchasi;
Cīvaraṃ piṇḍapātañca, paccayaṃ sayanāsanaṃ.

340. ‘‘Etaṃ te paralokasmiṃ, lohitaṃ hotu uttara;
Tassa kammassa vipākena, gaṅgā me hoti lohita’’nti.

Uttaramātupetivatthu dasamaṃ.

11. Suttapetavatthu

341. ‘‘Ahaṃ pure pabbajitassa bhikkhuno, suttaṃ adāsiṃ upasaṅkamma yācitā;
Tassa vipāko vipulaphalūpalabbhati, bahukā ca me uppajjare [bahū ca me upapajjare (sī.)] vatthakoṭiyo.

342. ‘‘Pupphābhikiṇṇaṃ ramitaṃ [rammamidaṃ (ka.)] vimānaṃ, anekacittaṃ naranārisevitaṃ;
Sāhaṃ bhuñjāmi ca pārupāmi ca, pahūtavittā na ca tāva khīyati.

343. ‘‘Tasseva kammassa vipākamanvayā, sukhañca sātañca idhūpalabbhati;
Sāhaṃ gantvā punadeva mānusaṃ, kāhāmi puññāni nayayyaputta ma’’nti.

344. ‘‘Satta tuvaṃ vassasatā idhāgatā,
Jiṇṇā ca vuḍḍhā ca tahiṃ bhavissasi;
Sabbeva te kālakatā ca ñātakā,
Kiṃ tattha gantvāna ito karissasī’’ti.

345. ‘‘Satteva vassāni idhāgatāya me, dibbañca sukhañca samappitāya;
Sāhaṃ gantvāna punadeva mānusaṃ, kāhāmi puññāni nayayyaputta ma’’nti.

346. So taṃ gahetvāna pasayha bāhāyaṃ, paccānayitvāna theriṃ sudubbalaṃ;
‘‘Vajjesi aññampi janaṃ idhāgataṃ, ‘karotha puññāni sukhūpalabbhati’’.

347. ‘‘Diṭṭhā mayā akatena sādhunā, petā vihaññanti tatheva manussā;
Kammañca katvā sukhavedanīyaṃ, devā manussā ca sukhe ṭhitā pajā’’ti.

Suttapetavatthu ekādasamaṃ.

12. Kaṇṇamuṇḍapetivatthu

348. ‘‘Soṇṇasopānaphalakā, soṇṇavālukasanthatā;

Tattha sogandhiyā vaggū, sucigandhā manoramā.

349. ‘‘Nānārukkhehi sañchannā, nānāgandhasameritā;
Nānāpadumasañchannā, puṇḍarīkasamotatā [samohatā (ka.)].

350. ‘‘Surabhiṃ sampavāyanti, manuññā māluteritā;
Haṃsakoñcābhirudā ca, cakkavakkābhikūjitā.

351. ‘‘Nānādijagaṇākiṇṇā, nānāsaragaṇāyutā;
Nānāphaladharā rukkhā, nānāpupphadharā vanā.

352. ‘‘Na manussesu īdisaṃ, nagaraṃ yādisaṃ idaṃ;
Pāsādā bahukā tuyhaṃ, sovaṇṇarūpiyāmayā;
Daddallamānā ābhenti [ābhanti (ka.)], samantā caturo disā.

353. ‘‘Pañca dāsisatā tuyhaṃ, yā temā paricārikā;
Tā [kā (ka.)] kambukāyūradharā [kambukeyūradharā (sī.)], kañcanāveḷabhūsitā.

354. ‘‘Pallaṅkā bahukā tuyhaṃ, sovaṇṇarūpiyāmayā;
Kadalimigasañchannā [kādalimigasañchannā (sī.)], sajjā gonakasanthatā.

355. ‘‘Yattha tvaṃ vāsūpagatā, sabbakāmasamiddhinī;
Sampattāyaḍḍharattāya [… rattiyā (ka.)], tato uṭṭhāya gacchasi.

356. ‘‘Uyyānabhūmiṃ gantvāna, pokkharaññā samantato;
Tassā tīre tuvaṃ ṭhāsi, harite saddale subhe.

357. ‘‘Tato te kaṇṇamuṇḍo sunakho, aṅgamaṅgāni khādati;
Yadā ca khāyitā āsi, aṭṭhisaṅkhalikā katā;
Ogāhasi pokkharaṇiṃ, hoti kāyo yathā pure.

358. ‘‘Tato tvaṃ aṅgapaccaṅgī [aṅgapaccaṅgā (ka.)], sucāru piyadassanā;
Vatthena pārupitvāna, āyāsi mama santikaṃ.

359. ‘‘Kiṃ nu kāyena vācāya, manasā dukkaṭaṃ kataṃ;
Kissa kammavipākena, kaṇṇamuṇḍo sunakho tavaaṅgamaṅgāni khādatī’’ti.

360. ‘‘Kimilāyaṃ [kimbilāyaṃ (sī. syā.)] gahapati, saddho āsi upāsako;
Tassāhaṃ bhariyā āsiṃ, dussīlā aticārinī.

361. ‘‘So maṃ aticaramānāya [evamāticaramānāya (syā. pī.)], sāmiko etadabravi;
‘Netaṃ channaṃ [netaṃ channaṃ na (sī.), netaṃ channaṃ netaṃ (ka.)] patirūpaṃ, yaṃ tvaṃ aticarāsi maṃ’.

362. ‘‘Sāhaṃ ghorañca sapathaṃ, musāvādañca bhāsisaṃ;
‘Nāhaṃ taṃ aticarāmi, kāyena uda cetasā.
363. ‘‘‘Sacāhaṃ taṃ aticarāmi, kāyena uda cetasā;
Kaṇṇamuṇḍo yaṃ sunakho, aṅgamaṅgāni khādatu’.

364. ‘‘Tassa kammassa vipākaṃ, musāvādassa cūbhayaṃ;
Satteva vassasatāni, anubhūtaṃ yato hi me;
Kaṇṇamuṇḍo ca sunakho, aṅgamaṅgāni khādati.

365. ‘‘Tvañca deva bahukāro, atthāya me idhāgato;
Sumuttāhaṃ kaṇṇamuṇḍassa, asokā akutobhayā.

366. ‘‘Tāhaṃ deva namassāmi, yācāmi pañjalīkatā;
Bhuñja amānuse kāme, rama deva mayā sahā’’ti.

367. ‘‘Bhuttā amānusā kāmā, ramitomhi tayā saha;
Tāhaṃ subhage yācāmi, khippaṃ paṭinayāhi ma’’nti.

Kaṇṇamuṇḍapetivatthu dvādasamaṃ.

13. Ubbaripetavatthu

368. Ahu rājā brahmadatto, pañcālānaṃ rathesabho;
Ahorattānamaccayā, rājā kālamakrubbatha [rājā kālaṅkarī tadā (sī.)].

369. Tassa āḷāhanaṃ gantvā, bhariyā kandati ubbarī [uppari (ka.)];
Brahmadattaṃ apassantī, brahmadattāti kandati.

370. Isi ca tattha āgacchi, sampannacaraṇo muni;
So ca tattha apucchittha, ye tattha susamāgatā.

371. ‘‘Kassa idaṃ āḷāhanaṃ, nānāgandhasameritaṃ;
Kassāyaṃ kandati bhariyā, ito dūragataṃ patiṃ;
Brahmadattaṃ apassantī, ‘brahmadattā’ti kandati’’.

372. Te ca tattha viyākaṃsu, ye tattha susamāgatā;
‘‘Brahmadattassa bhadante [bhaddante (ka.)], brahmadattassa mārisa.
373. ‘‘Tassa idaṃ āḷāhanaṃ, nānāgandhasameritaṃ;
Tassāyaṃ kandati bhariyā, ito dūragataṃ patiṃ;
Brahmadattaṃ apassantī, ‘brahmadattā’ti kandati’’.

374. ‘‘Chaḷāsītisahassāni, brahmadattassanāmakā;
Imasmiṃ āḷāhane daḍḍhā, tesaṃ kamanusocasī’’ti.

375. ‘‘Yo rājā cūḷanīputto, pañcālānaṃ rathesabho;
Taṃ bhante anusocāmi, bhattāraṃ sabbakāmada’’nti.

376. ‘‘Sabbe vāhesuṃ rājāno, brahmadattassanāmakā;
Sabbevacūḷanīputtā, pañcālānaṃ rathesabhā.

377. ‘‘Sabbesaṃ anupubbena, mahesittamakārayi;
Kasmā purimake hitvā, pacchimaṃ anusocasī’’ti.

378. ‘‘Ātume itthibhūtāya, dīgharattāya mārisa;
Yassā me itthibhūtāya, saṃsāre bahubhāsasī’’ti.

379. ‘‘Ahu itthī ahu puriso, pasuyonimpi āgamā;
Evametaṃ atītānaṃ, pariyanto na dissatī’’ti.
380. ‘‘Ādittaṃ vata maṃ santaṃ, ghatasittaṃva pāvakaṃ;
Vārinā viya osiñcaṃ, sabbaṃ nibbāpaye daraṃ.

381. ‘‘Abbahī vata me sallaṃ, sokaṃ hadayanissitaṃ;
Yo me sokaparetāya, patisokaṃ apānudi.

382. ‘‘Sāhaṃ abbūḷhasallāsmi, sītibhūtāsmi nibbutā;
Na socāmi na rodāmi, tava sutvā mahāmunī’’ti.

383. Tassa taṃ vacanaṃ sutvā, samaṇassa subhāsitaṃ;
Pattacīvaramādāya, pabbaji anagāriyaṃ.

384. Sā ca pabbajitā santā, agārasmā anagāriyaṃ;
Mettācittaṃ abhāvesi, brahmalokūpapattiyā.

385. Gāmā gāmaṃ vicarantī, nigame rājadhāniyo;
Uruvelā nāma so gāmo, yattha kālamakrubbatha.

386. Mettācittaṃ ābhāvetvā, brahmalokūpapattiyā;
Itthicittaṃ virājetvā, brahmalokūpagā ahūti.

Ubbaripetavatthu terasamaṃ.

Ubbarivaggo dutiyo niṭṭhito.

Tassuddānaṃ –

Mocakaṃ [paṇḍu (sabbattha)] mātā mattā [pitā (sī. ka.), patiyā (syā.)] ca, nandā kuṇḍalīnā ghaṭo;
Dve seṭṭhī tunnavāyo ca, uttara [vihāra (sabbattha)] suttakaṇṇa [sopāna (sabbattha)] ubbarīti.

3. Cūḷavaggo

1. Abhijjamānapetavatthu

387. ‘‘Abhijjamāne vārimhi, gaṅgāya idha gacchasi;
Naggo pubbaddhapetova māladhārī alaṅkato;
Kuhiṃ gamissasi peta, kattha vāso bhavissatī’’ti.

388. ‘‘Cundaṭṭhilaṃ [cundaṭṭhikaṃ (sī.)] gamissāmi, peto so iti bhāsati;
Antare vāsabhagāmaṃ, bārāṇasiṃ ca [bārāṇasiyā ca (sī. syā.)] santike’’.

389. Tañca disvā mahāmatto, koliyo iti vissuto;
Sattuṃ bhattañca petassa, pītakañca yugaṃ adā.

390. Nāvāya tiṭṭhamānāya, kappakassa adāpayi;
Kappakassa padinnamhi, ṭhāne petassa dissatha [petassu’dissatha (sī.), petassu’dicchatha (?)].

391. Tato suvatthavasano, māladhārī alaṅkato;
Ṭhāne ṭhitassa petassa, dakkhiṇā upakappatha;
Tasmā dajjetha petānaṃ, anukampāya punappunaṃ.

392. Sātunnavasanā [sāhunnavāsino (syā. pī.), sāhundavāsino (ka.)] eke, aññe kesanivāsanā [kesanivāsino (syā. ka.)];

Petā bhattāya gacchanti, pakkamanti disodisaṃ.

393. Dūre eke [dūre petā (ka.)] padhāvitvā, aladdhāva nivattare;
Chātā pamucchitā bhantā, bhūmiyaṃ paṭisumbhitā.

394. Te ca [keci (sī. syā.)] tattha papatitā [papatitvā (sī.), ca patitā (syā.)], bhūmiyaṃ paṭisumbhitā;
Pubbe akatakalyāṇā, aggidaḍḍhāva ātape.

395. ''Mayaṃ pubbe pāpadhammā, gharaṇī kulamātaro;
Santesu deyyadhammesu, dīpaṃ nākamha attano.

396. ''Pahūtaṃ annapānampi, apissu avakirīyati;
Sammaggate pabbajite, na ca kiñci adamhase.

397. ''Akammakāmā alasā, sādukāmā mahagghasā;
Ālopapiṇḍadātāro, paṭiggahe paribhāsimhase [paribhāsitā (syā. ka.)].

398. ''Te gharā tā ca dāsiyo, tānevābharaṇāni no;
Te aññe paricārenti, mayaṃ dukkhassa bhāgino.

399. ''Veṇī vā avaññā honti, rathakārī ca dubbhikā;
Caṇḍālī kapaṇā honti, kappakā [nhāpikā (sī.)] ca punappunaṃ.

400. ''Yāni yāni nihīnāni, kulāni kapaṇāni ca;
Tesu tesveva jāyanti, esā maccharino gati.

401. ''Pubbe ca katakalyāṇā, dāyakā vītamaccharā;
Saggaṃ te paripūrenti, obhāsenti ca nandanaṃ.

402. ''Vejayante ca pāsāde, ramitvā kāmakāmino;
Uccākulesu jāyanti, sabhogesu tato cutā.

403. ''Kūṭāgāre ca pāsāde, pallaṅke gonakatthate;
Bījitaṅgā [vījitaṅgā (sī. syā.)] morahatthehi, kule jātā yasassino.

404. ''Aṅkato aṅkaṃ gacchanti, māladhārī alaṅkatā;
Dhātiyo upatiṭṭhanti, sāyaṃ pātaṃ sukhesino.

405. ''Nayidaṃ akatapuññānaṃ, katapuññānamevidaṃ;
Asokaṃ nandanaṃ rammaṃ, tidasānaṃ mahāvanaṃ.

406. ''Sukhaṃ akatapuññānaṃ, idha natthi parattha ca;
Sukhañca katapuññānaṃ, idha ceva parattha ca.

407. ''Tesaṃ sahabyakāmānaṃ, kattabbaṃ kusalaṃ bahuṃ;
Katapuññā hi modanti, sagge bhogasamaṅgino''ti.

Abhijjamānapetavatthu paṭhamaṃ.

2. Sāṇavāsītherapetavatthu

408. Kuṇḍināgariyo thero, sāṇavāsi [sānuvāsi (sī.), sānavāsi (syā.)] nivāsiko;
Poṭṭhapādoti nāmena, samaṇo bhāvitindriyo.

409. Tassa mātā pitā bhātā, duggatā yamalokikā;
Pāpakammaṃ karitvāna, petalokaṃ ito gatā.

410. Te duggatā sūcikaṭṭā, kilantā naggino kisā;
Uttasantā [ottappantā (syā. ka.)] mahattāsā [mahātāsā (sī.)], na dassenti kurūrino [kuruddino (ka.)].

411. Tassa bhātā vitaritvā, naggo ekapathekako;
Catukuṇḍiko bhavitvāna, therassa dassayītumaṃ.

412. Thero cāmanasikatvā, tuṇhībhūto atikkami;
So ca viññāpayī theraṃ, 'bhātā petagato ahaṃ'.

413. ''Mātā pitā ca te bhante, duggatā yamalokikā;
Pāpakammaṃ karitvāna, petalokaṃ ito gatā.

414. ''Te duggatā sūcikaṭṭā, kilantā naggino kisā;
Uttasantā mahattāsā, na dassenti kurūrino.

415. ''Anukampassu kāruṇiko, datvā anvādisāhi no;
Tava dinnena dānena, yāpessanti kurūrino''ti.

416. Thero caritvā piṇḍāya, bhikkhū aññe ca dvādasa;
Ekajjhaṃ sannipatiṃsu, bhattavissaggakāraṇā.

417. Thero sabbeva te āha, ''yathāladdhaṃ dadātha me;
Saṅghabhattaṃ karissāmi, anukampāya ñātinaṃ''.

418. Niyyādayiṃsu therassa, thero saṅghaṃ nimantayi;
Datvā anvādisi thero, mātu pitu ca bhātuno;
''Idaṃ me ñātīnaṃ hotu, sukhitā hontu ñātayo''.
419. Samanantarānuddiṭṭhe, bhojanaṃ udapajjatha;
Suciṃ paṇītaṃ sampannaṃ, anekarasabyañjanaṃ.

420. Tato uddassayī [uddisayī (sī. ka.), uddissati (syā. ka.)] bhātā, vaṇṇavā balavā sukhī;
''Pahūtaṃ bhojanaṃ bhante, passa naggāmhase mayaṃ;
Tathā bhante parakkama, yathā vatthaṃ labhāmase''ti.

421. Thero saṅkārakūṭamhā, uccinitvāna nantake;
Pilotikaṃ paṭaṃ katvā, saṅghe cātuddise adā.

422. Datvā anvādisī thero, mātu pitu ca bhātuno;
''Idaṃ me ñātīnaṃ hotu, sukhitā hontu ñātayo''.
423. Samanantarānuddiṭṭhe, vatthāni udapajjisuṃ;
Tato suvatthavasano, therassa dassayītumaṃ.

424. ''Yāvatā nandarājassa, vijitasmiṃ paṭicchadā;
Tato bahutarā bhante, vatthānacchādanāni no.

425. ‘‘Koseyyakambalīyāni, khoma kappāsikāni ca;
Vipulā ca mahagghā ca, tepākāsevalambare.

426. ‘‘Te mayaṃ paridahāma, yaṃ yaṃ hi manaso piyaṃ;
Tathā bhante parakkama, yathā gehaṃ labhāmase’’ti.

427. Thero paṇṇakuṭiṃ katvā, saṅghe cātuddise adā;
Datvā anvādisī thero, mātu pitu ca bhātuno;
‘‘Idaṃ me ñātīnaṃ hotu, sukhitā hontu ñātayo’’.
428. Samanantarānuddiṭṭhe, gharāni udapajjisuṃ;
Kūṭāgāranivesanā, vibhattā bhāgaso mitā.

429. ‘‘Na manussesu īdisā, yādisā no gharā idha;
Api dibbesu yādisā, tādisā no gharā idha.

430. ‘‘Daddallamānā ābhenti [ābhanti (ka.)], samantā caturo disā;
‘Tathā bhante parakkama, yathā pānīyaṃ labhāmase’’ti.
431. Thero karaṇaṃ [karakaṃ (sī. syā. pī.)] pūretvā, saṅghe cātuddise adā;
Datvā anvādisī thero, mātu pitu ca bhātuno;
‘‘Idaṃ me ñātīnaṃ hotu, sukhitā hontu ñātayo’.
432. Samanantarānuddiṭṭhe, pānīyaṃ udapajjatha;
Gambhīrā caturassā ca, pokkharañño sunimmitā.

433. Sītodikā suppatitthā, sītā appaṭigandhiyā;
Padumuppalasañchannā, vārikiñjakkhapūritā.

434. Tattha nhatvā pivitvā ca, therassa paṭidassayuṃ;
‘‘Pahūtaṃ pānīyaṃ bhante, pādā dukkhā phalanti no’’.
435. ‘‘Āhiṇḍamānā khañjāma, sakkhare kusakaṇṭake;
‘Tathā bhante parakkama, yathā yānaṃ labhāmase’’’ti.

436. Thero sipāṭikaṃ laddhā, saṅghe cātuddise adā;
Datvā anvādisī thero, mātu pitu ca bhātuno;
‘‘Idaṃ me ñātīnaṃ hotu, sukhitā hontu ñātayo’’.
437. Samanantarānuddiṭṭhe, petā rathena māgamuṃ;
‘‘Anukampitamha bhadante, bhattenacchādanena ca.
438. ‘‘Gharena pānīyadānena, yānadānena cūbhayaṃ;
Muniṃ kāruṇikaṃ loke, bhante vanditumāgatā’’ti.

Sāṇavāsītherapetavatthu dutiyaṃ.

3. Rathakārapetivatthu

439. ‘‘Veḷuriyathambhaṃ ruciraṃ pabhassaraṃ, vimānamāruyha anekacittaṃ;
Tatthacchasi devi mahānubhāve, pathaddhani [samantato (ka.)] pannaraseva cando.

440. ‘‘Vaṇṇo ca te kanakassa sannibho, uttattarūpo bhusa dassaneyyo;
Pallaṅkaseṭṭhe atule nisinnā, ekā tuvaṃ natthi ca tuyha sāmiko.

441. ‘‘Imā ca te pokkharaṇī samantā, pahūtamalyā [pahūtamālā (sī. syā.)] bahupuṇḍarīkā;
Suvaṇṇacuṇṇehi samantamotthatā, na tattha paṅko paṇako ca vijjati.

442. ‘‘Haṃsā cime dassanīyā manoramā, udakasmimanupariyanti sabbadā;
Samayya vaggūpanadanti sabbe, bindussarā dundubhīnaṃva ghoso.

443. ‘‘Daddallamānā yasasā yasassinī, nāvāya ca tvaṃ avalamba tiṭṭhasi;
Āḷārapamhe hasite piyaṃvade, sabbaṅgakalyāṇi bhusaṃ virocasi.

444. ‘‘Idaṃ vimānaṃ virajaṃ same ṭhitaṃ, uyyānavantaṃ [uyyānavanaṃ (ka.)] ratinandivaḍḍhanaṃ;
Icchāmahaṃ nāri anomadassane, tayā saha nandane idha moditu’’nti.

445. ‘‘Karohi kammaṃ idha vedanīyaṃ, cittañca te idha nihitaṃ bhavatu [natañca hotu (ka.), nitañca hotu (syā.)];
Katvāna kammaṃ idha vedanīyaṃ, evaṃ mamaṃ lacchasi kāmakāmini’’nti.

446. ‘‘Sādhū’’ti so tassā paṭissuṇitvā, akāsi kammaṃ tahiṃ vedanīyaṃ;
Katvāna kammaṃ tahiṃ vedanīyaṃ, upapajji so māṇavo tassā sahabyatanti.

Rathakārapetivatthu tatiyaṃ.

Bhāṇavāraṃ dutiyaṃ niṭṭhitaṃ.

4. Bhusapetavatthu

447. ‘‘Bhusāni eko sāliṃ punāparo, ayañca nārī sakamaṃsalohitaṃ;
Tuvañca gūthaṃ asuciṃ akantaṃ [akantikaṃ (sī. pī.)], paribhuñjasi kissa ayaṃ vipāko’’ti.

448. ‘‘Ayaṃ pure mātaraṃ hiṃsati, ayaṃ pana kūṭavāṇijo;
Ayaṃ maṃsāni khāditvā, musāvādena vañceti.

449. ‘‘Ahaṃ manussesu manussabhūtā, agārinī sabbakulassa issarā;
Santesu pariguhāmi, mā ca kiñci ito adaṃ.

450. ‘‘Musāvādena chādemi, ‘natthi etaṃ mama gehe;
Sace santaṃ niguhāmi, gūtho me hotu bhojanaṃ’.

451. ‘‘Tassa kammassa vipākena, musāvādassa cūbhayaṃ;
Sugandhaṃ sālino bhattaṃ, gūthaṃ me parivattati.

452. ‘‘Avañjhāni ca kammāni, na hi kammaṃ vinassati;
Duggandhaṃ kiminaṃ [kimijaṃ (sī.)] mīḷaṃ, bhuñjāmi ca pivāmi cā’’ti.

Bhusapetavatthu catutthaṃ.

5. Kumārapetavatthu

453. Accherarūpaṃ sugatassa ñāṇaṃ, satthā yathā puggalaṃ byākāsi;
Ussannapuññāpi bhavanti heke, parittapuññāpi bhavanti heke.

454. Ayaṃ kumāro sīvathikāya chaḍḍito, aṅguṭṭhasnehena yāpeti rattiṃ;
Na yakkhabhūtā na sarīsapā [siriṃsapā (sī. syā. pī.)] vā, viheṭhayeyyuṃ katapuññaṃ kumāraṃ.

455. Sunakhāpimassa palihiṃsu pāde, dhaṅkā siṅgālā [sigālā (sī. syā. pī.)] parivattayanti;
Gabbhāsayaṃ pakkhigaṇā haranti, kākā pana akkhimalaṃ haranti.

456. Nayimassa [na imassa (syā.), nimassa (ka.)] rakkhaṃ vidahiṃsu keci, na osadhaṃ sāsapadhūpanaṃ vā;
Nakkhattayogampi na aggahesuṃ [na uggahesuṃ (ka.)], na sabbadhaññānipi ākiriṃsu.

457. Etādisaṃ uttamakicchapattaṃ, rattābhataṃ sīvathikāya chaḍḍitaṃ;
Nonītapiṇḍaṃva pavedhamānaṃ, sasaṃsayaṃ jīvitasāvasesaṃ.

458. Tamaddasā devamanussapūjito, disvā ca taṃ byākari bhūripañño;
''Ayaṃ kumāro nagarassimassa, aggakuliko bhavissati bhogato ca'' [bhogavā ca (syā. ka.)].
459. ''Kissa [kiṃ'sa (?)] vataṃ kiṃ pana brahmacariyaṃ, kissa suciṇṇassa ayaṃ vipāko;
Etādisaṃ byasanaṃ pāpuṇitvā, taṃ tādisaṃ paccanubhossatiddhi''nti.

460. Buddhapamukhassa bhikkhusaṅghassa, pūjaṃ akāsi janatā uḷāraṃ;
Tatrassa cittassahu aññathattaṃ, vācaṃ abhāsi pharusaṃ asabbhaṃ.

461. So taṃ vitakkaṃ pavinodayitvā, pītiṃ pasādaṃ paṭiladdhā pacchā;
Tathāgataṃ jetavane vasantaṃ, yāguyā upaṭṭhāsi sattarattaṃ.

462. Tassa [taṃ'sa (?)] vataṃ taṃ pana brahmacariyaṃ, tassa suciṇṇassa ayaṃ vipāko;
Etādisaṃ byasanaṃ pāpuṇitvā, taṃ tādisaṃ paccanubhossatiddhiṃ.

463. Ṭhatvāna so vassasataṃ idheva, sabbehi kāmehi samaṅgibhūto;
Kāyassa bhedā abhisamparāyaṃ, sahabyataṃ gacchati vāsavassāti.

Kumārapetavatthu pañcamaṃ.

6. Seriṇīpetavatthu

464. ''Naggā dubbaṇṇarūpāsi, kisā dhamanisanthatā;
Upphāsulike kisike, kā nu tvaṃ idha tiṭṭhasī''ti.

465. ''Ahaṃ bhadante petīmhi, duggatā yamalokikā;
Pāpakammaṃ karitvāna, petalokaṃ ito gatā''ti.

466. ''Kiṃ nu kāyena vācāya, manasā kukkaṭaṃ kataṃ;
Kissa kammavipākena, petalokaṃ ito gatā''ti.

467. ''Anāvaṭesu titthesu, viciniṃ aḍḍhamāsakaṃ;
Santesu deyyadhammesu, dīpaṃ nākāsimattano.

468. ''Nadiṃ upemi tasitā, rittakā parivattati;
Chāyaṃ upemi uṇhesu, ātapo parivattati.

469. ''Aggivaṇṇo ca me vāto, ḍahanto upavāyati;
Etañca bhante arahāmi, aññañca pāpakaṃ tato.

470. ''Gantvāna hatthiniṃ puraṃ, vajjesi mayha mātaraṃ;
'Dhītā ca te mayā diṭṭhā, duggatā yamalokikā;
Pāpakammaṃ karitvāna, petalokaṃ ito gatā'.

471. ‘‘Atthi me ettha nikkhittaṃ, anakkhātañca taṃ mayā;
Cattārisatasahassāni, pallaṅkassa ca heṭṭhato.

472. ‘‘Tato me dānaṃ dadatu, tassā ca hotu jīvikā;
Dānaṃ datvā ca me mātā, dakkhiṇaṃ anudicchatu [anudissatu (sī. pī.), anvādissatu (syā.)];
Tadāhaṃ sukhitā hessaṃ, sabbakāmasamiddhinī’’ti.

473. ‘‘Sādhū’’ti so paṭissutvā, gantvāna hatthiniṃ puraṃ;
Avoca tassā mātaraṃ –

‘Dhītā ca te mayā diṭṭhā, duggatā yamalokikā;

Pāpakammaṃ karitvāna, petalokaṃ ito gatā’.

474. ‘‘Sā maṃ tattha samādapesi, ( ) [(gantvāna hatthiniṃ puraṃ) (syā. ka.)] vajjesi mayha mātaraṃ;
‘Dhītā ca te mayā diṭṭhā, duggatā yamalokikā;
Pāpakammaṃ karitvāna, petalokaṃ ito gatā’.

475. ‘‘Atthi ca me ettha nikkhittaṃ, anakkhātañca taṃ mayā;
Cattārisatasahassāni, pallaṅkassa ca heṭṭhato.

476. ‘‘Tato me dānaṃ dadatu, tassā ca hotu jīvikā;
Dānaṃ datvā ca me mātā, dakkhiṇaṃ anudicchatu ( ) [(tato tuvaṃ dānaṃ dehi, tassā dakkhiṇamādisī) (ka.)];
‘Tadā sā sukhitā hessaṃ, sabbakāmasamiddhinī’’’ti.
477. Tato hi sā dānamadā, tassā dakkhiṇamādisī;
Petī ca sukhitā āsi, tassā cāsi sujīvikāti.

Seriṇīpetavatthu chaṭṭhaṃ.

7. Migaluddakapetavatthu

478. ‘‘Naranāripurakkhato yuvā, rajanīyehi kāmaguṇehi [kāmehi (ka.)] sobhasi;
Divasaṃ anubhosi kāraṇaṃ, kimakāsi purimāya jātiyā’’ti.

479. ‘‘Ahaṃ rājagahe ramme, ramaṇīye giribbaje;
Migaluddo pure āsiṃ, lohitapāṇi dāruṇo.

480. ‘‘Avirodhakaresu pāṇisu, puthusattesu paduṭṭhamānaso;
Vicariṃ atidāruṇo sadā [tadā (sī.)], parahiṃsāya rato asaññato.

481. ‘‘Tassa me sahāyo suhadayo [suhado (sī.)], saddho āsi upāsako;
Sopi [so hi (syā.)] maṃ anukampanto, nivāresi punappunaṃ.

482. ‘‘‘Mākāsi pāpakaṃ kammaṃ, mā tāta duggatiṃ agā;
Sace icchasi pecca sukhaṃ, virama pāṇavadhā asaṃyamā’.

483. ‘‘Tassāhaṃ vacanaṃ sutvā, sukhakāmassa hitānukampino;
Nākāsiṃ sakalānusāsaniṃ, cirapāpābhirato abuddhimā.

484. ‘‘So maṃ puna bhūrisumedhaso, anukampāya saṃyame nivesayi;
‘Sace divā hanasi pāṇino, atha te rattiṃ bhavatu saṃyamo’.
485. ‘‘Svāhaṃ divā hanitvā pāṇino, virato rattimahosi saññato;
Rattāhaṃ paricāremi, divā khajjāmi duggato.

486. ‘‘Tassa kammassa kusalassa, anubhomi rattiṃ amānusiṃ;
Divā paṭihatāva [paṭihatā ca (ka.)] kukkurā, upadhāvanti samantā khādituṃ.

487. ‘‘Ye ca te satatānuyogino, dhuvaṃ payuttā sugatassa sāsane;
Maññāmi te amatameva kevalaṃ, adhigacchanti padaṃ asaṅkhata’’nti.

Migaluddakapetavatthu sattamaṃ.

8. Dutiyamigaluddakapetavatthu

488. ‘‘Kūṭāgāre ca pāsāde, pallaṅke gonakatthate;
Pañcaṅgikena turiyena, ramasi suppavādite.

489. ‘‘Tato ratyā vivasāne [vyavasāne (sī.)], sūriyuggamanaṃ pati;
Apaviddho susānasmiṃ, bahudukkhaṃ nigacchasi.

490. ‘‘Kiṃ nu kāyena vācāya, manasā dukkaṭaṃ kataṃ;
Kissa kammavipākena, idaṃ dukkhaṃ nigacchasi’’.

491. ‘‘Ahaṃ rājagahe ramme, ramaṇīye giribbaje;
Migaluddo pure āsiṃ, luddo cāsimasaññato.

492. ‘‘Tassa me sahāyo suhadayo, saddho āsi upāsako;
Tassa kulupako bhikkhu, āsi gotamasāvako;
Sopi maṃ anukampanto, nivāresi punappunaṃ.

493. ‘‘‘Mākāsi pāpakaṃ kammaṃ, mā tāta duggatiṃ agā;
Sace icchasi pecca sukhaṃ, virama pāṇavadhā asaṃyamā’.

494. ‘‘Tassāhaṃ vacanaṃ sutvā, sukhakāmassa hitānukampino;
Nākāsiṃ sakalānusāsaniṃ, cirapāpābhirato abuddhimā.

495. ‘‘So maṃ puna bhūrisumedhaso, anukampāya saṃyame nivesayi;
‘Sace divā hanasi pāṇino, atha te rattiṃ bhavatu saṃyamo’.
496. ‘‘Svāhaṃ divā hanitvā pāṇino, virato rattimahosi saññato;
Rattāhaṃ paricāremi, divā khajjāmi duggato.

497. ‘‘Tassa kammassa kusalassa, anubhomi rattiṃ amānusiṃ;
Divā paṭihatāva kukkurā, upadhāvanti samantā khādituṃ.

498. ‘‘Ye ca te satatānuyogino, dhuvaṃ payuttā [dhuvayuttā (sī.)] sugatassa sāsane;
Maññāmi te amatameva kevalaṃ, adhigacchanti padaṃ asaṅkhata’’nti.

Dutiyamigaluddakapetavatthu aṭṭhamaṃ.

9. Kūṭavinicchayikapetavatthu

499. ‘‘Mālī kiriṭī kāyūrī [keyūrī (sī.)], gattā te candanussadā;
Pasannamukhavaṇṇosi, sūriyavaṇṇova sobhasi.

500. ‘‘Amānusā pārisajjā, ye teme paricārakā;
Dasa kaññāsahassāni, yā temā paricārikā;
Tā [kā (ka.)] kambukāyūradharā, kañcanāveḷabhūsitā.

501. ‘‘Mahānubhāvosi tuvaṃ, lomahaṃsanarūpavā;
Piṭṭhimaṃsāni attano, sāmaṃ ukkacca [ukkaḍḍha (sī.)] khādasi.

502. ‘‘Kiṃ nu kāyena vācāya, manasā dukkuṭaṃ kataṃ;
Kissa kammavipākena, piṭṭhimaṃsāni attano;
Sāmaṃ ukkacca khādasī’’ti.

503. ‘‘Attanohaṃ anatthāya, jīvaloke acārisaṃ;
Pesuññamusāvādena, nikativañcanāya ca.

504. ‘‘Tatthāhaṃ parisaṃ gantvā, saccakāle upaṭṭhite;
Atthaṃ dhammaṃ nirākatvā [niraṃkatvā (ka.) ni + ā + kara + tvā = nirākatvā], adhammamanuvattisaṃ.

505. ‘‘Evaṃ so khādatattānaṃ, yo hoti piṭṭhimaṃsiko;
Yathāhaṃ ajja khādāmi, piṭṭhimaṃsāni attano.

506. ‘‘Tayidaṃ tayā nārada sāmaṃ diṭṭhaṃ, anukampakā ye kusalā vadeyyuṃ;
Mā pesuṇaṃ mā ca musā abhāṇi, mā khosi piṭṭhimaṃsiko tuva’’nti.

Kūṭavinicchayikapetavatthu navamaṃ.

10. Dhātuvivaṇṇapetavatthu

507. ‘‘Antalikkhasmiṃ tiṭṭhanto, duggandho pūti vāyasi;
Mukhañca te kimayo pūtigandhaṃ, khādanti kiṃ kammamakāsi pubbe.

508. ‘‘Tato satthaṃ gahetvāna, okkantanti punappunaṃ;
Khārena paripphositvā, okkantanti punappunaṃ.

509. ‘‘Kiṃ nu kāyena vācāya, manasā dukkaṭaṃ kataṃ;
Kissa kammavipākena, idaṃ dukkhaṃ nigacchasī’’ti.

510. ‘‘Ahaṃ rājagahe ramme, ramaṇīye giribbaje;
Issaro dhanadhaññassa, supahūtassa mārisa.

511. ‘‘Tassāyaṃ me bhariyā ca, dhītā ca suṇisā ca me;
Tā mālaṃ uppalañcāpi, paccagghañca vilepanaṃ;
Thūpaṃ harantiyo vāresiṃ, taṃ pāpaṃ pakataṃ mayā.

512. ‘‘Chaḷāsītisahassāni, mayaṃ paccattavedanā;
Thūpapūjaṃ vivaṇṇetvā, paccāma niraye bhusaṃ.

513. ‘‘Ye ca kho thūpapūjāya, vattante arahato mahe;
Ādīnavaṃ pakāsenti, vivecayetha [vivecayatha (sī.)] ne tato.

514. ‘‘Imā ca passa āyantiyo, māladhārī alaṅkatā;
Mālāvipākaṃnubhontiyo [anubhavanti (sī. pī.)], samiddhā ca tā [samiddhā tā (sī. syā.)] yasassiniyo.

515. ‘‘Tañca disvāna accheraṃ, abbhutaṃ lomahaṃsanaṃ;
Namo karonti sappaññā, vandanti taṃ mahāmuniṃ.

516. ‘‘Sohaṃ nūna ito gantvā, yoniṃ laddhāna mānusiṃ;
Thūpapūjaṃ karissāmi, appamatto punappuna’’nti.

Dhātuvivaṇṇapetavatthu dasamaṃ.

Cūḷavaggo tatiyo niṭṭhito.

Tassuddānaṃ –

Abhijjamāno kuṇḍiyo [koṇḍañño (sabbattha)], rathakārī bhusena ca;
Kumāro gaṇikā ceva, dve luddā piṭṭhipūjanā;
Vaggo tena pavuccatīti.

4. Mahāvaggo

1. Ambasakkarapetavatthu

517. Vesālī nāma nagaratthi vajjīnaṃ, tattha ahu licchavi ambasakkaro [ambasakkharo (sī. syā.), appasakkaro (ka.)];
Disvāna petaṃ nagarassa bāhiraṃ, tattheva pucchittha taṃ kāraṇatthiko.

518. ‘‘Seyyā nisajjā nayimassa atthi, abhikkamo natthi paṭikkamo ca;
Asitapītakhāyitavatthabhogā, paricārikā [paricāraṇā (sī. pī.)] sāpi imassa natthi.

519. ‘‘Ye ñātakā diṭṭhasutā suhajjā, anukampakā yassa ahesuṃ pubbe;
Daṭṭhumpi te dāni na taṃ labhanti, virājitatto [virādhitatto (sī. pī.)] hi janena tena.

520. ‘‘Na oggatattassa bhavanti mittā, jahanti mittā vikalaṃ viditvā;
Atthañca disvā parivārayanti, bahū mittā uggatattassa honti.

521. ‘‘Nihīnatto sabbabhogehi kiccho, sammakkhito samparibhinnagatto;
Ussāvabindūva palimpamāno, ajja suve jīvitassūparodho.

522. ‘‘Etādisaṃ uttamakicchappattaṃ, uttāsitaṃ pucimandassa sūle;
‘Atha tvaṃ kena vaṇṇena vadesi yakkha, jīva bho jīvitameva seyyo’’’ti.

523. ‘‘Sālohito esa ahosi mayhaṃ, ahaṃ sarāmi purimāya jātiyā;
Disvā ca me kāruññamahosi rāja, mā pāpadhammo nirayaṃ patāyaṃ [pati + ayaṃ = patāyaṃ].

524. ‘‘Ito cuto licchavi esa poso, sattussadaṃ nirayaṃ ghorarūpaṃ;
Upapajjati dukkaṭakammakārī, mahābhitāpaṃ kaṭukaṃ bhayānakaṃ.

525. ‘‘Anekabhāgena guṇena seyyo, ayameva sūlo nirayena tena;
Ekantadukkhaṃ kaṭukaṃ bhayānakaṃ, ekantatibbaṃ nirayaṃ patāyaṃ [pate + ayaṃ =

patāyaṃ].

526. ‘‘Idañca sutvā vacanaṃ mameso, dukkhūpanīto vijaheyya pāṇaṃ;
Tasmā ahaṃ santike na bhaṇāmi, mā me kato jīvitassūparodho’’.

527. ‘‘Aññāto eso [ajjhito esa (ka.)] purisassa attho, aññampi icchāmase pucchituṃ tuvaṃ;
Okāsakammaṃ sace no karosi, pucchāma taṃ no na ca kujjhitabba’’nti.

528. ‘‘Addhā paṭiññā me tadā ahu [paṭiññātametaṃ tadāhu (ka.), paṭiññā na mete tadā ahu (?)], nācikkhanā appasannassa hoti;
Akāmā saddheyyavacoti katvā, pucchassu maṃ kāmaṃ yathā visayha’’nti [visayaṃ (ka.)].

529. ‘‘Yaṃ kiñcahaṃ cakkhunā passissāmi [passāmi (ka.)], sabbampi tāhaṃ abhisaddaheyyaṃ;
Disvāva taṃ nopi ce saddaheyyaṃ, kareyyāsi [karohi (katthaci)] me yakkha niyassakamma’’nti.

530. ‘‘Saccappaṭiññā tava mesā hotu, sutvāna dhammaṃ labha suppasādaṃ;
Aññatthiko no ca paduṭṭhacitto, yaṃ te sutaṃ asutañcāpi dhammaṃ;
Sabbampi akkhissaṃ [sabbaṃ ācikkhissaṃ (sī.)] yathā pajānanti.

531. ‘‘Setena assena alaṅkatena, upayāsi sūlāvutakassa santike;
Yānaṃ idaṃ abbhutaṃ dassaneyyaṃ, kissetaṃ kammassa ayaṃ vipāko’’ti.

532. ‘‘Vesāliyā nagarassa [tassa nagarassa (sī. syā. pī.)] majjhe, cikkhallamagge narakaṃ ahosi;
Gosīsamekāhaṃ pasannacitto, setaṃ [setuṃ (syā. ka.)] gahetvā narakasmiṃ nikkhipiṃ.

533. ‘‘Etasmiṃ pādāni patiṭṭhapetvā, mayañca aññe ca atikkamimhā;
Yānaṃ idaṃ abbhutaṃ dassaneyyaṃ, tasseva kammassa ayaṃ vipāko’’ti.

534. ‘‘Vaṇṇo ca te sabbadisā pabhāsati, gandho ca te sabbadisā pavāyati;
Yakkhiddhipattosi mahānubhāvo, naggo cāsi kissa ayaṃ vipāko’’ti.

535. ‘‘Akkodhano niccapasannacitto, saṇhāhi vācāhi janaṃ upemi;
Tasseva kammassa ayaṃ vipāko, dibbo me vaṇṇo satataṃ pabhāsati.

536. ‘‘Yasañca kittiñca dhamme ṭhitānaṃ, disvāna mantemi [disvā samantemi (ka.)] pasannacitto;
Tasseva kammassa ayaṃ vipāko, dibbo me gandho satataṃ pavāyati.

537. ‘‘Sahāyānaṃ titthasmiṃ nhāyantānaṃ, thale gahetvā nidahissa dussaṃ;
Khiḍḍatthiko no ca paduṭṭhacitto, tenamhi naggo kasirā ca vuttī’’ti.

538. ‘‘Yo kīḷamāno pakaroti pāpaṃ, tassedisaṃ kammavipākamāhu;
Akīḷamāno pana yo karoti, kiṃ tassa kammassa vipākamāhū’’ti.

539. ‘‘Ye duṭṭhasaṅkappamanā manussā, kāyena vācāya ca saṅkiliṭṭhā;
Kāyassa bhedā abhisamparāyaṃ, asaṃsayaṃ te nirayaṃ upenti.

540. ‘‘Apare pana sugatimāsamānā, dāne ratā saṅgahitattabhāvā;
Kāyassa bhedā abhisamparāyaṃ, asaṃsayaṃ te sugatiṃ upentī’’ti.

541. ‘‘Taṃ kinti jāneyyamahaṃ avecca, kalyāṇapāpassa ayaṃ vipāko;
Kiṃ vāhaṃ disvā abhisaddaheyyaṃ, ko vāpi maṃ saddahāpeyya eta’’nti.

542. ‘‘Disvā ca sutvā abhisaddahassu, kalyāṇapāpassa ayaṃ vipāko;
Kalyāṇapāpe ubhaye asante, siyā nu sattā sugatā duggatā vā.

543. ‘‘No cettha kammāni kareyyuṃ maccā, kalyāṇapāpāni manussaloke;
Nāhesuṃ sattā sugatā duggatā vā, hīnā paṇītā ca manussaloke.

544. ‘‘Yasmā ca kammāni karonti maccā, kalyāṇapāpāni manussaloke;
Tasmā hi sattā sugatā duggatā vā, hīnā paṇītā ca manussaloke.

545. ‘‘Dvayajja kammānaṃ vipākamāhu, sukhassa dukkhassa ca vedanīyaṃ;
Tā devatāyo paricārayanti, paccanti bālā dvayataṃ apassino.

546. ‘‘Na matthi kammāni sayaṃkatāni, datvāpi me natthi yo [so (sabbattha)] ādiseyya;
Acchādanaṃ sayanamathannapānaṃ, tenamhi naggo kasirā ca vuttī’’ti.

547. ‘‘Siyā nu kho kāraṇaṃ kiñci yakkha, acchādanaṃ yena tuvaṃ labhetha;
Ācikkha me tvaṃ yadatthi hetu, saddhāyikaṃ [saddhāyitaṃ (sī. pī.)] hetuvaco suṇomā’’ti.

548. ‘‘Kappitako [kappinako (sī.)] nāma idhatthi bhikkhu, jhāyī susīlo arahā vimutto;
Guttindriyo saṃvutapātimokkho, sītibhūto uttamadiṭṭhipatto.

549. ‘‘Sakhilo vadaññū suvaco sumukho, svāgamo suppaṭimuttako ca;
Puññassa khettaṃ araṇavihārī, devamanussānañca dakkhiṇeyyo.

550. ‘‘Santo vidhūmo anīgho nirāso, mutto visallo amamo avaṅko;
Nirūpadhī sabbapapañcakhīṇo, tisso vijjā anuppatto jutimā.

551. ‘‘Appaññāto disvāpi na ca sujāno, munīti naṃ vajjisu voharanti;
Jānanti taṃ yakkhabhūtā anejaṃ, kalyāṇadhammaṃ vicarantaṃ loke.

552. ‘‘Tassa tuvaṃ ekayugaṃ duve vā, mamuddisitvāna sace dadetha;
Paṭiggahītāni ca tāni assu, mamañca passetha sannaddhadussa’’nti.

553. ‘‘Kasmiṃ padese samaṇaṃ vasantaṃ, gantvāna passemu mayaṃ idāni;
Yo majja [sa majja (sī.)] kaṅkhaṃ vicikicchitañca, diṭṭhīvisūkāni vinodayeyyā’’ti.

554. ‘‘Eso nisinno kapinaccanāyaṃ, parivārito devatāhi bahūhi;
Dhammiṃ kathaṃ bhāsati saccanāmo, sakasmimācerake appamatto’’ti.

555. ‘‘Tathāhaṃ [yathāhaṃ (ka.)] kassāmi gantvā idāni, acchādayissaṃ samaṇaṃ yugena;
Paṭiggahitāni ca tāni assu, tuvañca passemu sannaddhadussa’’nti.

556. ‘‘Mā akkhaṇe pabbajitaṃ upāgami, sādhu vo licchavi nesa dhammo;
Tato ca kāle upasaṅkamitvā, tattheva passāhi raho nisinna’’nti.

557. Tathāti vatvā agamāsi tattha, parivārito dāsagaṇena licchavi;
So taṃ nagaraṃ upasaṅkamitvā, vāsūpagacchittha sake nivesane.

558. Tato ca kāle gihikiccāni katvā, nhatvā pivitvā ca khaṇaṃ labhitvā;
Viceyya peḷāto ca yugāni aṭṭha, gāhāpayī dāsagaṇena licchavi.

559. So taṃ padesaṃ upasaṅkamitvā, taṃ addasa samaṇaṃ santacittaṃ;

Paṭikkantaṃ gocarato nivattaṃ, sītibhūtaṃ rukkhamūle nisinnaṃ.

560. Tamenamavoca upasaṅkamitvā, appābādhaṃ phāsuvihārañca pucchi;
‘‘Vesāliyaṃ licchavihaṃ bhadante, jānanti maṃ licchavi ambasakkaro.
561. ‘‘Imāni me aṭṭha yugā subhāni [yugāni bhante (syā. ka.)], paṭigaṇha bhante padadāmi tuyhaṃ;
Teneva atthena idhāgatosmi, yathā ahaṃ attamano bhaveyya’’nti.

562. ‘‘Dūratova samaṇabrāhmaṇā ca, nivesanaṃ te parivajjayanti;
Pattāni bhijjanti ca te [bhijjanti tava (syā. ka.)] nivesane, saṅghāṭiyo cāpi vidālayanti [vipāṭayanti (sī.), vipātayanti (ka.)].

563. ‘‘Athāpare pādakuṭhārikāhi, avaṃsirā samaṇā pātayanti;
Etādisaṃ pabbajitā vihesaṃ, tayā kataṃ samaṇā pāpuṇanti.

564. ‘‘Tiṇena telampi na tvaṃ adāsi, mūḷhassa maggampi na pāvadāsi;
Andhassa daṇḍaṃ sayamādiyāsi, etādiso kadariyo asaṃvuto tuvaṃ;
Atha tvaṃ kena vaṇṇena kimeva disvā,
Amhehi saha saṃvibhāgaṃ karosī’’ti.

565. ‘‘Paccemi bhante yaṃ tvaṃ vadesi, vihesayiṃ samaṇe brāhmaṇe ca;
Khiḍḍatthiko no ca paduṭṭhacitto, etampi me dukkaṭameva bhante.

566. ‘‘Khiḍḍāya yakkho pasavitvā pāpaṃ, vedeti dukkhaṃ asamattabhogī;
Daharo yuvā nagganiyassa bhāgī, kiṃ su tato dukkhatarassa hoti.

567. ‘‘Taṃ disvā saṃvegamalatthaṃ bhante, tappaccayā vāpi [tappaccayā tāhaṃ (sī.), tappaccayā cāhaṃ (pī.)] dadāmi dānaṃ;
Paṭigaṇha bhante vatthayugāni aṭṭha, yakkhassimā gacchantu dakkhiṇāyo’’ti.

568. ‘‘Addhā hi dānaṃ bahudhā pasatthaṃ, dadato ca te akkhayadhammamatthu;
Paṭigaṇhāmi te vatthayugāni aṭṭha, yakkhassimā gacchantu dakkhiṇāyo’’ti.

569. Tato hi so ācamayitvā licchavi, therassa datvāna yugāni aṭṭha;
‘Paṭiggahitāni ca tāni assu, yakkhañca passetha sannaddhadussaṃ’.

570. Tamaddasā candanasāralittaṃ, ājaññamārūḷhamuḷāravaṇṇaṃ;
Alaṅkataṃ sādhunivatthadussaṃ, parivāritaṃ yakkhamahiddhipattaṃ.

571. So taṃ disvā attamanā udaggo, pahaṭṭhacitto ca subhaggarūpo;
Kammañca disvāna mahāvipākaṃ, sandiṭṭhikaṃ cakkhunā sacchikatvā.

572. Tamenamavoca upasaṅkamitvā, ‘‘dassāmi dānaṃ samaṇabrāhmaṇānaṃ;
Na cāpi me kiñci adeyyamatthi, tuvañca me yakkha bahūpakāro’’ti.

573. ‘‘Tuvañca me licchavi ekadesaṃ, adāsi dānāni amoghametaṃ;
Svāhaṃ karissāmi tayāva sakkhiṃ, amānuso mānusakena saddhi’’nti.

574. ‘‘Gatī ca bandhū ca parāyaṇañca [parāyanañca (syā. ka.)], mitto mamāsi atha devatā me [devatāsi (sī. syā.)];
Yācāmi taṃ [yācāmahaṃ (sī.)] pañjaliko bhavitvā, icchāmi taṃ yakkha punāpi daṭṭhu’’nti.

575. ‘‘Sace tuvaṃ assaddho bhavissasi, kadariyarūpo vippaṭipannacitto;

Tvaṃ neva maṃ lacchasi [teneva maṃ na lacchasī (sī.), teneva maṃ licchavi (syā.), teneva maṃ lacchasi (ka.)] dassanāya, disvā ca taṃ nopi ca ālapissaṃ.

576. ‘‘Sace pana tvaṃ bhavissasi dhammagāravo, dāne rato saṅgahitattabhāvo;
Opānabhūto samaṇabrāhmaṇānaṃ, evaṃ mamaṃ lacchasi dassanāya.

577. ‘‘Disvā ca taṃ ālapissaṃ bhadante, imañca sūlato lahuṃ pamuñca;
Yato nidānaṃ akarimha sakkhiṃ, maññāmi sūlāvutakassa kāraṇā.

578. ‘‘Te aññamaññaṃ akarimha sakkhiṃ, ayañca sūlato [sūlāvuto (sī. syā.)] lahuṃ pamutto;
Sakkacca dhammāni samācaranto, mucceyya so nirayā ca tamhā;
Kammaṃ siyā aññatra vedanīyaṃ.

579. ‘‘Kappitakañca upasaṅkamitvā, teneva [tena (syā. ka.)] saha saṃvibhajitvā kāle;
Sayaṃ mukhenūpanisajja puccha, so te akkhissati etamatthaṃ.

580. ‘‘Tameva bhikkhuṃ upasaṅkamitvā, pucchassu aññatthiko no ca paduṭṭhacitto;
So te sutaṃ asutañcāpi dhammaṃ,
Sabbampi akkhissati yathā pajāna’’nti.

581. So tattha rahassaṃ samullapitvā, sakkhiṃ karitvāna amānusena;
Pakkāmi so licchavīnaṃ sakāsaṃ, atha bravi parisaṃ sannisinnaṃ.

582. ‘‘Suṇantu bhonto mama ekavākyaṃ, varaṃ varissaṃ labhissāmi atthaṃ;
Sūlāvuto puriso luddakammo, paṇīhitadaṇḍo [paṇītanaṇḍo (ka.)] anusattarūpo [anupakkarūpo (ka.)].

583. ‘‘Ettāvatā vīsatirattimattā, yato āvuto neva jīvati na mato;
Tāhaṃ mocayissāmi dāni, yathāmatiṃ anujānātu saṅgho’’ti.

584. ‘‘Etañca aññañca lahuṃ pamuñca, ko taṃ vadetha [vadethāti (ka.), vadetha ca (syā.)] tathā karontaṃ;
Yathā pajānāsi tathā karohi, yathāmatiṃ anujānāti saṅgho’’ti.

585. So taṃ padesaṃ upasaṅkamitvā, sūlāvutaṃ mocayi khippameva;
‘Mā bhāyi sammā’ti ca taṃ avoca, tikicchakānañca upaṭṭhapesi.

586. ‘‘Kappitakañca upasaṅkamitvā, teneva saha [tena samaṃ (sī.), tena saha (syā. ka.)] saṃvibhajitvā kāle;
Sayaṃ mukhenūpanisajja licchavi, tatheva pucchittha naṃ kāraṇatthiko.

587. ‘‘Sūlāvuto puriso luddakammo, paṇītadaṇḍo anusattarūpo;
Ettāvatā vīsatirattimattā, yato āvuto neva jīvati na mato.

588. ‘‘So mocito gantvā mayā idāni, etassa yakkhassa vaco hi bhante;
Siyā nu kho kāraṇaṃ kiñcideva, yena so nirayaṃ no vajeyya.

589. ‘‘Ācikkha bhante yadi atthi hetu, saddhāyikaṃ hetuvaco suṇoma;
Na tesaṃ kammānaṃ vināsamatthi, avedayitvā idha byantibhāvo’’ti.

590. ‘‘Sace sa dhammāni samācareyya, sakkacca rattindivamappamatto;
Mucceyya so nirayā ca tamhā, kammaṃ siyā aññatra vedanīya’’nti.

591. ‘‘Aññāto [ñātomhi (ka.)] eso purisassa attho, mamampi dāni anukampa bhante;
Anusāsa maṃ ovada bhūripañña, yathā ahaṃ no nirayaṃ vajeyya’’nti.

592. ‘‘Ajjeva buddhaṃ saraṇaṃ upehi, dhammañca saṅghañca pasannacitto;
Tatheva sikkhāya padāni pañca, akhaṇḍaphullāni samādiyassu.

593. ‘‘Pāṇātipātā viramassu khippaṃ, loke adinnaṃ parivajjayassu;
Amajjapo mā ca musā abhāṇī, sakena dārena ca hohi tuṭṭho;
Imañca ariyaṃ [imañca (syā.)] aṭṭhaṅgavarenupetaṃ, samādiyāhi kusalaṃ sukhudrayaṃ.

594. ‘‘Cīvaraṃ piṇḍapātañca, paccayaṃ sayanāsanaṃ;
Annaṃ pānaṃ khādanīyaṃ, vatthasenāsanāni ca;
Dadāhi ujubhūtesu, vippasannena cetasā [sadā puññaṃ pavaḍḍhati (syā. ka.)].

595. ‘‘Bhikkhūpi sīlasampanne, vītarāge bahussute;
Tappehi annapānena, sadā puññaṃ pavaḍḍhati.

596. ‘‘Evañca dhammāni [kammāni (sī. syā.)] samācaranto, sakkacca rattindivamappamatto;
Muñca tuvaṃ [mucceyya so tvaṃ (ka.)] nirayā ca tamhā, kammaṃ siyā aññatra vedanīya’’nti.

597. ‘‘Ajjeva buddhaṃ saraṇaṃ upemi, dhammañca saṅghañca pasannacitto;
Tatheva sikkhāya padāni pañca, akhaṇḍaphullāni samādiyāmi.

598. ‘‘Pāṇātipātā viramāmi khippaṃ, loke adinnaṃ parivajjayāmi;
Amajjapo no ca musā bhaṇāmi, sakena dārena ca homi tuṭṭho;
Imañca ariyaṃ aṭṭhaṅgavarenupetaṃ, samādiyāmi kusalaṃ sukhudrayaṃ.

599. ‘‘Cīvaraṃ piṇḍapātañca, paccayaṃ sayanāsanaṃ;
Annaṃ pānaṃ khādanīyaṃ, vatthasenāsanāni ca.

600. ‘‘Bhikkhū ca sīlasampanne, vītarāge bahussute;
Dadāmi na vikampāmi [vikappāmi (sī. syā.)], buddhānaṃ sāsane rato’’ti.

601. Etādisā licchavi ambasakkaro, vesāliyaṃ aññataro upāsako;
Saddho mudū kārakaro ca bhikkhu, saṅghañca sakkacca tadā upaṭṭhahi.

602. Sūlāvuto ca arogo hutvā, serī sukhī pabbajjaṃ upāgami [pabbajjamupagacchi (ka.)];
Bhikkhuñca āgamma kappitakuttamaṃ, ubhopi sāmaññaphalāni ajjhaguṃ.

603. Etādisā sappurisāna sevanā, mahapphalā hoti sataṃ vijānataṃ;
Sūlāvuto aggaphalaṃ aphassayi [phussayi (syā. ka.)], phalaṃ kaniṭṭhaṃ pana ambasakkaro’’ti.

Ambasakkarapetavatthu paṭhamaṃ.

2. Serīsakapetavatthu

604. [vi. va. 1228] Suṇotha yakkhassa vāṇijāna ca, samāgamo yattha tadā ahosi;
Yathā kathaṃ itaritarena cāpi, subhāsitaṃ tañca suṇātha sabbe.

605. Yo so ahu rājā pāyāsi nāma [nāmo (sī.)], bhummānaṃ sahabyagato yasassī;
So modamānova sake vimāne, amānuso mānuse ajjhabhāsīti.

606. ‘‘Vaṅke araññe amanussaṭṭhāne, kantāre appodake appabhakkhe;
Suduggame vaṇṇupathassa majjhe, vaṅkaṃbhayā naṭṭhamanā manussā.

607. ‘‘Nayidha phalā mūlamayā ca santi, upādānaṃ natthi kutodha bhakkho [bhikkho (ka.)];
Aññatra paṃsūhi ca vālukāhi ca, tatāhi uṇhāhi ca dāruṇāhi ca.

608. ‘‘Ujjaṅgalaṃ tattamivaṃ kapālaṃ, anāyasaṃ paralokena tulyaṃ;
Luddānamāvāsamidaṃ purāṇaṃ, bhūmippadeso abhisattarūpo.

609. ‘‘‘Atha tumhe kena vaṇṇena, kimāsamānā imaṃ padesaṃ hi;
Anupaviṭṭhā sahasā samacca, lobhā bhayā atha vā sampamūḷhā’’’ti.

610. ‘‘Magadhesu aṅgesu ca satthavāhā, āropayitvā paṇiyaṃ puthuttaṃ;
Te yāmase sindhusovīrabhūmiṃ, dhanatthikā uddayaṃ patthayānā.

611. ‘‘Divā pipāsaṃ nadhivāsayantā, yoggānukampañca samekkhamānā;
Etena vegena āyāma sabbe, rattiṃ maggaṃ paṭipannā vikāle.

612. ‘‘Te duppayātā aparaddhamaggā, andhākulā vippanaṭṭhā araññe;
Suduggame vaṇṇupathassa majjhe, disaṃ na jānāma pamūḷhacittā.

613. ‘‘Idañca disvāna adiṭṭhapubbaṃ, vimānaseṭṭhañca tavañca yakkha;
Tatuttariṃ jīvitamāsamānā, disvā patītā sumanā udaggā’’ti.

614. ‘‘Pāraṃ samuddassa imañca vaṇṇuṃ, vettācaraṃ [vettaṃ paraṃ (syā.), vettācāraṃ (ka.)] saṅkupathañca maggaṃ;
Nadiyo pana pabbatānañca duggā, puthuddisā gacchatha bhogahetu.

615. ‘‘Pakkhandiyāna vijitaṃ paresaṃ, verajjake mānuse pekkhamānā;
Yaṃ vo sutaṃ vā atha vāpi diṭṭhaṃ, accherakaṃ taṃ vo suṇoma tātā’’ti.

616. ‘‘Itopi accherataraṃ kumāra, na no sutaṃ vā atha vāpi diṭṭhaṃ;
Atītamānussakameva sabbaṃ, disvā na tappāma anomavaṇṇaṃ.

617. ‘‘Vehāyasaṃ pokkharañño savanti, pahūtamalyā [pahūtamālyā (syā.)] bahupuṇḍarīkā;
Dumā cime niccaphalūpapannā, atīva gandhā surabhiṃ pavāyanti.

618. ‘‘Veḷūriyathambhā satamussitāse, silāpavāḷassa ca āyataṃsā;
Masāragallā sahalohitaṅgā, thambhā ime jotirasāmayāse.

619. ‘‘Sahassathambhaṃ atulānubhāvaṃ, tesūpari sādhumidaṃ vimānaṃ;
Ratanantaraṃ kañcanavedimissaṃ, tapanīyapaṭṭehi ca sādhuchannaṃ.

620. ‘‘Jambonaduttattamidaṃ sumaṭṭho, pāsādasopāṇaphalūpapanno;
Daḷho ca vaggu ca susaṅgato ca [vaggu sumukho susaṅgato (sī.)], atīva nijjhānakhamo manuñño.

621. ‘‘Ratanantarasmiṃ bahuannapānaṃ, parivārito accharāsaṅgaṇena;
Murajaālambaratūriyaghuṭṭho, abhivanditosi thutivandanāya.

622. ‘‘So modasi nārigaṇappabodhano, vimānapāsādavare manorame;
Acintiyo sabbaguṇūpapanno, rājā yathā vessavaṇo naḷinyā [naḷiññaṃ (ka.)].

623. ‘‘Devo nu āsi udavāsi yakkho, udāhu devindo manussabhūto;
Pucchanti taṃ vāṇijā satthavāhā, ācikkha ko nāma tuvaṃsi yakkho’’ti.

624. ‘‘Serīsako nāma ahamhi yakkho, kantāriyo vaṇṇupathamhi gutto;
Imaṃ padesaṃ abhipālayāmi, vacanakaro vessavaṇassa rañño’’ti.

625. ‘‘Adhiccaladdhaṃ pariṇāmajaṃ te, sayaṃ kataṃ udāhu devehi dinnaṃ;
Pucchanti taṃ vāṇijā satthavāhā, kathaṃ tayā laddhamidaṃ manuñña’’nti.

626. ‘‘Nādhiccaladdhaṃ na pariṇāmajaṃ me, na sayaṃ kataṃ na hi devehi dinnaṃ;
Sakehi kammehi apāpakehi, puññehi me laddhamidaṃ manuñña’’nti.

627. ‘‘Kiṃ te vataṃ kiṃ pana brahmacariyaṃ, kissa suciṇṇassa ayaṃ vipāko;
Pucchanti taṃ vāṇijā satthavāhā, kathaṃ tayā laddhamidaṃ vimāna’’nti.

628. ‘‘Mamaṃ pāyāsīti ahu samaññā, rajjaṃ yadā kārayiṃ kosalānaṃ;
Natthikadiṭṭhi kadariyo pāpadhammo, ucchedavādī ca tadā ahosiṃ.

629. ‘‘Samaṇo ca kho āsi kumārakassapo, bahussuto cittakathī uḷāro;
So me tadā dhammakathaṃ abhāsi, diṭṭhivisūkāni vinodayī me.

630. ‘‘Tāhaṃ tassa dhammakathaṃ suṇitvā, upāsakattaṃ paṭidevayissaṃ;
Pāṇātipātā virato ahosiṃ, loke adinnaṃ parivajjayissaṃ;
Amajjapo no ca musā abhāṇiṃ, sakena dārena ca ahosi tuṭṭho.

631. ‘‘Taṃ me vataṃ taṃ pana brahmacariyaṃ, tassa suciṇṇassa ayaṃ vipāko;
Teheva kammehi apāpakehi, puññehi me laddhamidaṃ vimāna’’nti.

632. ‘‘Saccaṃ kirāhaṃsu narā sapaññā, anaññathā vacanaṃ paṇḍitānaṃ;
Yahiṃ yahiṃ gacchati puññakammo, tahiṃ tahiṃ modati kāmakāmī.

633. ‘‘Yahiṃ yahiṃ sokapariddavo ca, vadho ca bandho ca parikkileso;
Tahiṃ tahiṃ gacchati pāpakammo, na muccati duggatiyā kadācī’’ti.

634. ‘‘Sammūḷharūpova jano ahosi, asmiṃ muhutte kalalīkatova;
Janassimassa tuyhañca kumāra, appaccayo kena nu kho ahosī’’ti.

635. ‘‘Ime ca sirīsavanā [ime sirīsūpavanā ca (sī.), imepi sirīsavanā ca (pī. ka.)] tātā, dibbā gandhā surabhī sampavanti;
Te sampavāyanti imaṃ vimānaṃ, divā ca ratto ca tamaṃ nihantvā.

636. ‘‘Imesañca kho vassasataccayena, sipāṭikā phalati ekamekā;
Mānussakaṃ vassasataṃ atītaṃ, yadagge kāyamhi idhūpapanno.

637. ‘‘Disvānahaṃ vassasatāni pañca, asmiṃ vimāne ṭhatvāna tātā;
Āyukkhayā puññakkhayā cavissaṃ, teneva sokena pamucchitosmī’’ti.

638. ‘‘Kathaṃ nu soceyya tathāvidho so, laddhā vimānaṃ atulaṃ cirāya;
Ye cāpi kho ittaramupapannā, te nūna soceyyuṃ parittapuññā’’ti.

639. ‘‘Anucchaviṃ ovadiyañca me taṃ, yaṃ maṃ tumhe peyyavācaṃ vadetha;
Tumhe ca kho tātā mayānuguttā, yenicchakaṃ tena paletha sotthi’’nti.

640. ‘‘Gantvā mayaṃ sindhusovīrabhūmiṃ, dhannatthikā uddayaṃ patthayānā;
Yathāpayogā paripuṇṇacāgā, kāhāma serīsamahaṃ uḷāra’’nti.

641. ‘‘Mā ceva serīsamahaṃ akattha, sabbañca vo bhavissati yaṃ vadetha;
Pāpāni kammāni vivajjayātha, dhammānuyogañca adhiṭṭhahātha.

642. ‘‘Upāsako atthi imamhi saṅghe, bahussuto sīlavatūpapanno;
Saddho ca cāgī ca supesalo ca, vicakkhaṇo santusito mutīmā.

643. ‘‘Sañjānamāno na musā bhaṇeyya, parūpaghātāya ca cetayeyya;
Vebhūtikaṃ pesuṇaṃ no kareyya, saṇhañca vācaṃ sakhilaṃ bhaṇeyya.

644. ‘‘Sagāravo sappaṭisso vinīto, apāpako adhisīle visuddho;
So mātaraṃ pitarañcāpi jantu, dhammena poseti ariyavutti.

645. ‘‘Maññe so mātāpitūnaṃ kāraṇā, bhogāni pariyesati na attahetu;
Mātāpitūnañca yo accayena, nekkhammapoṇo carissati brahmacariyaṃ.

646. ‘‘Ujū avaṅko asaṭho amāyo, na lesakappena ca vohareyya;
So tādiso sukatakammakārī, dhamme ṭhito kinti labhetha dukkhaṃ.

647. ‘‘Taṃ kāraṇā pātukatomhi attanā, tasmā dhammaṃ passatha vāṇijāse;
Aññatra teniha bhasmī [bhasmi (syā.), bhasma (ka.)] bhavetha, andhākulā vippanaṭṭhā araññe;
Taṃ khippamānena lahuṃ parena, sukho have sappurisena saṅgamo’’ti.

648. ‘‘Kiṃ nāma so kiñca karoti kammaṃ, kiṃ nāmadheyyaṃ kiṃ pana tassa gottaṃ;
Mayampi naṃ daṭṭhukāmamha yakkha, yassānukampāya idhāgatosi;
Lābhā hi tassa yassa tuvaṃ pihesī’’ti.

649. ‘‘Yo kappako sambhavanāmadheyyo, upāsako kocchaphalūpajīvī;
Jānātha naṃ tumhākaṃ pesiyo so, mā kho naṃ hīḷittha supesalo so’’ti.

650. ‘‘Jānāmase yaṃ tvaṃ pavadesi yakkha, na kho naṃ jānāma sa edisoti;
Mayampi naṃ pūjayissāma yakkha, sutvāna tuyhaṃ vacanaṃ uḷāra’’nti.

651. ‘‘Ye keci imasmiṃ satthe manussā, daharā mahantā athavāpi majjhimā;
Sabbeva te ālambantu vimānaṃ, passantu puññānaṃ phalaṃ kadariyā’’ti.

652. Te tattha sabbeva ‘ahaṃ pure’ti, taṃ kappakaṃ tattha purakkhatvā [purakkhipitvā (sī.)];
Sabbeva te ālambiṃsu vimānaṃ, masakkasāraṃ viya vāsavassa.

653. Te tattha sabbeva ‘ahaṃ pure’ti, upāsakattaṃ paṭivedayiṃsu;
Pāṇātipātā paṭiviratā ahesuṃ, loke adinnaṃ parivajjayiṃsu;
Amajjapā no ca musā bhaṇiṃsu, sakena dārena ca ahesuṃ tuṭṭhā.

654. Te tattha sabbeva ‘ahaṃ pure’ti, upāsakattaṃ paṭivedayitvā;
Pakkāmi sattho anumodamāno, yakkhiddhiyā anumato punappunaṃ.

655. Gantvāna te sindhusovīrabhūmiṃ, dhanatthikā uddayaṃ [udaya (pī. ka.)] patthayānā;
Yathāpayogā paripuṇṇalābhā, paccāgamuṃ pāṭaliputtamakkhataṃ.

656. Gantvāna te saṅgharaṃ sotthivanto, puttehi dārehi samaṅgibhūtā;

Ānandī vittā sumanā patītā, akaṃsu serīsamahaṃ uḷāraṃ;
Serīsakaṃ te pariveṇaṃ māpayiṃsu.

657. Etādisā sappurisāna sevanā, mahatthikā dhammaguṇāna sevanā;
Ekassa atthāya upāsakassa, sabbeva sattā sukhitā [sukhino (pī. ka.)] ahesunti.

Serīsakapetavatthu dutiyaṃ.

Bhāṇavāraṃ tatiyaṃ niṭṭhitaṃ.

3. Nandakapetavatthu

658. Rājā piṅgalako nāma, suraṭṭhānaṃ adhipati ahu;
Moriyānaṃ upaṭṭhānaṃ gantvā, suraṭṭhaṃ punarāgamā.

659. Uṇhe majjhanhike [majjhantike (sabbattha)] kāle, rājā paṅkaṃ [vaṅkaṃ (ka.)] upāgami;
Addasa maggaṃ ramaṇīyaṃ, petānaṃ taṃ vaṇṇupathaṃ [vaṇṇanāpathaṃ (sī. syā.)].

660. Sārathiṃ āmantayī rājā –
''Ayaṃ maggo ramaṇīyo, khemo sovatthiko sivo;
Iminā sārathi yāma, suraṭṭhānaṃ santike ito''.

661. Tena pāyāsi soraṭṭho, senāya caturaṅginiyā;
Ubbiggarūpo puriso, soraṭṭhaṃ etadabravi.

662. ''Kummaggaṃ paṭipannamhā, bhiṃsanaṃ lomahaṃsanaṃ;
Purato dissati maggo, pacchato ca na dissati.

663. ''Kummaggaṃ paṭipannamhā, yamapurisāna santike;
Amānuso vāyati gandho, ghoso suyyati [sūyati (sī. syā.)] dāruṇo''.

664. Saṃviggo rājā soraṭṭho, sārathiṃ etadabravi;
''Kummaggaṃ paṭipannamhā, bhiṃsanaṃ lomahaṃsanaṃ;
Purato dissati maggo, pacchato ca na dissati.

665. ''Kummaggaṃ paṭipannamhā, yamapurisāna santike;
Amānuso vāyati gandho, ghoso suyyati dāruṇo''.

666. Hatthikkhandhaṃ samāruyha, olokento catuddisaṃ [catuddissā (ka.)];
Addasa nigrodhaṃ ramaṇīyaṃ [rukkhaṃ nigrodhaṃ (syā. ka.)], pādapaṃ chāyāsampannaṃ;
Nīlabbhavaṇṇasadisaṃ, meghavaṇṇasirīnibhaṃ.

667. Sārathiṃ āmantayī rājā, ''kiṃ eso dissati brahā;
Nīlabbhavaṇṇasadiso, meghavaṇṇasirīnibho''.

668. ''Nigrodho so mahārāja, pādapo chāyāsampanno;
Nīlabbhavaṇṇasadiso, meghavaṇṇasirīnibho''.

669. Tena pāyāsi soraṭṭho, yena so dissate brahā;
Nīlabbhavaṇṇasadiso, meghavaṇṇasirīnibho.

670. Hatthikkhandhato oruyha, rājā rukkhaṃ upāgami;
Nisīdi rukkhamūlasmiṃ, sāmacco saparijjano;
Pūraṃ pānīyasarakaṃ, pūve vitte ca addasa.

671. Puriso ca devavaṇṇī, sabbābharaṇabhūsito;
Upasaṅkamitvā rājānaṃ, soraṭṭhaṃ etadabravi.

672. ''Svāgataṃ te mahārāja, atho te adurāgataṃ;
Pivatu devo pānīyaṃ, pūve khāda arindama''.

673. Pivitvā rājā pānīyaṃ, sāmacco saparijjano;
Pūve khāditvā pitvā ca, soraṭṭho etadabravi.

674. ''Devatā nusi gandhabbo, adu sakko purindado;
Ajānantā taṃ pucchāma, kathaṃ jānemu taṃ maya''nti.

675. ''Nāmhi devo na gandhabbo, nāpi [namhi (ka.)] sakko purindado;
Peto ahaṃ mahārāja, suraṭṭhā idha māgato''ti.

676. ''Kiṃsīlo kiṃsamācāro, suraṭṭhasmiṃ pure tuvaṃ;
Kena te brahmacariyena, ānubhāvo ayaṃ tavā''ti.

677. ''Taṃ suṇohi mahārāja, arindama raṭṭhavaḍḍhana;
Amaccā pārisajjā ca, brāhmaṇo ca purohito.

678. ''Suraṭṭhasmiṃ ahaṃ deva, puriso pāpacetaso;
Micchādiṭṭhi ca dussīlo, kadariyo paribhāsako.

679. '''Dadantānaṃ karontānaṃ, vārayissaṃ bahujjanaṃ;
Aññesaṃ dadamānānaṃ, antarāyakaro ahaṃ.

680. '''Vipāko natthi dānassa, saṃyamassa kuto phalaṃ;
Natthi ācariyo nāma, adantaṃ ko damessati.

681. '''Samatulyāni bhūtāni, kuto [kule (syā. ka.)] jeṭṭhāpacāyiko;
Natthi balaṃ vīriyaṃ vā, kuto uṭṭhānaporisaṃ.

682. '''Natthi dānaphalaṃ nāma, na visodheti verinaṃ;
Laddheyyaṃ labhate macco, niyatipariṇāmajaṃ [pariṇāmajā (sī. ka.)].

683. '''Natthi mātā pitā bhātā, loko natthi ito paraṃ;
Natthi dinnaṃ natthi hutaṃ, sunihitaṃ na vijjati.

684. '''Yopi haneyya purisaṃ, parassa chindate [purisassa chinde (syā. ka.)] siraṃ;
Na koci kañci hanati, sattannaṃ vivaramantare.

685. '''Acchejjābhejjo hi [bhejjo (sī.), abhejjo (syā.), bhejjāsi (ka.)] jīvo, aṭṭhaṃso guḷaparimaṇḍalo;
Yojanānaṃ sataṃ pañca, ko jīvaṃ chettumarahati.

686. '''Yathā suttaguḷe khitte, nibbeṭhentaṃ palāyati;
Evameva ca so jīvo, nibbeṭhento palāyati.

687. ‘‘‘Yathā gāmato nikkhamma, aññaṃ gāmaṃ pavisati;
Evameva ca so jīvo, aññaṃ bondiṃ pavisati.

688. ‘‘‘Yathā gehato nikkhamma, aññaṃ gehaṃ pavisati;
Evameva ca so jīvo, aññaṃ bondiṃ pavisati.

689. ‘‘‘Cullāsīti [cuḷāsīti (sī. syā. ka.)] mahākappino [mahākappuno (sī.)], satasahassāni hi;
Ye bālā ye ca paṇḍitā, saṃsāraṃ khepayitvāna;
Dukkhassantaṃ karissare.

690. ‘‘‘Mitāni sukhadukkhāni, doṇehi piṭakehi ca;
Jino sabbaṃ pajānāti’, sammūḷhā itarā pajā.

691. ‘‘Evaṃdiṭṭhi pure āsiṃ, sammūḷho mohapāruto;
Micchādiṭṭhi ca dussīlo, kadariyo paribhāsako.

692. ‘‘Oraṃ me chahi māsehi, kālaṅkiriyā bhavissati;
Ekantakaṭukaṃ ghoraṃ, nirayaṃ papatissahaṃ.

693. [pe. va. 70] ‘‘Catukkaṇṇaṃ catudvāraṃ, vibhattaṃ bhāgaso mitaṃ;
Ayopākārapariyantaṃ, ayasā paṭikujjitaṃ.

694. [pe. va. 71] ‘‘Tassa ayomayā bhūmi, jalitā tejasā yutā;
Samantā yojanasataṃ, pharitvā tiṭṭhati sabbadā.

695. ‘‘Vassāni satasahassāni, ghoso suyyati tāvade;
Lakkho eso mahārāja, satabhāgavassakoṭiyo.

696. ‘‘Koṭisatasahassāni, niraye paccare janā;
Micchādiṭṭhī ca dussīlā, ye ca ariyūpavādino.

697. ‘‘Tatthāhaṃ dīghamaddhānaṃ, dukkhaṃ vedissa vedanaṃ;
Phalaṃ pāpassa kammassa, tasmā socāmahaṃ bhusaṃ.

698. ‘‘Taṃ suṇohi mahārāja, arindama raṭṭhavaḍḍhana;
Dhītā mayhaṃ mahārāja, uttarā bhaddamatthu te.

699. ‘‘Karoti bhaddakaṃ kammaṃ, sīlesuposathe ratā;
Saññatā saṃvibhāgī ca, vadaññū vītamaccharā.

700. ‘‘Akhaṇḍakārī sikkhāya, suṇhā parakulesu ca;
Upāsikā sakyamunino, sambuddhassa sirīmato.

701. ‘‘Bhikkhu ca sīlasampanno, gāmaṃ piṇḍāya pāvisi;
Okkhittacakkhu satimā, guttadvāro susaṃvuto.

702. ‘‘Sapadānaṃ caramāno, agamā taṃ nivesanaṃ;
‘Tamaddasa mahārāja, uttarā bhaddamatthu te’.

703. ‘‘Pūraṃ pānīyasarakaṃ, pūve vitte ca sā adā;
‘Pitā me kālaṅkato, bhante tassetaṃ upakappatu’.

704. ‘‘Samanantarānuddiṭṭhe, vipāko udapajjatha;
Bhuñjāmi kāmakāmīhaṃ, rājā vessavaṇo yathā.

705. ‘‘Taṃ suṇohi mahārāja, arindama raṭṭhavaḍḍhana;
Sadevakassa lokassa, buddho aggo pavuccati;
Taṃ buddhaṃ saraṇaṃ gaccha, saputtadāro arindama.

706. ‘‘Aṭṭhaṅgikena maggena, phusanti amataṃ padaṃ;
Taṃ dhammaṃ saraṇaṃ gaccha, saputtadāro arindama.

707. ‘‘Cattāro ca paṭipannā [maggapaṭipannā (sī. syā.)], cattāro ca phale ṭhitā;
Esa saṅgho ujubhūto, paññāsīlasamāhito;
Taṃ saṅghaṃ saraṇaṃ gaccha, saputtadāro arindama.

708. ‘‘Pāṇātipātā viramassu khippaṃ, loke adinnaṃ parivajjayassu;
Amajjapo mā ca musā abhāṇī, sakena dārena ca hohi tuṭṭho’’ti.

709. ‘‘Atthakāmosi me yakkha, hitakāmosi devate;
Karomi tuyhaṃ vacanaṃ, tvaṃsi ācariyo mama.

710. ‘‘Upemi saraṇaṃ buddhaṃ, dhammañcāpi anuttaraṃ;
Saṅghañca naradevassa, gacchāmi saraṇaṃ ahaṃ.

711. ‘‘Pāṇātipātā viramāmi khippaṃ, loke adinnaṃ parivajjayāmi;
Amajjapo no ca musā bhaṇāmi, sakena dārena ca homi tuṭṭho.

712. ‘‘Ophuṇāmi [opuṇāmi (sī.), ophunāmi (syā. ka.), opunāmi (?)] mahāvāte, nadiyā sīghagāmiyā;
Vamāmi pāpikaṃ diṭṭhiṃ, buddhānaṃ sāsane rato’’.

713. Idaṃ vatvāna soraṭṭho, viramitvā pāpadassanā [pāpadassanaṃ (syā. ka.)];
Namo bhagavato katvā, pāmokkho rathamāruhīti.

Nandakapetavatthu tatiyaṃ.

4. Revatīpetavatthu

714. [vi. va. 863] ‘‘Uṭṭhehi revate supāpadhamme, apārutadvāre adānasīle;
Nessāma taṃ yattha thunanti duggatā, samappitā [samajjatā (sī.)] nerayikā dukhenā’’ti.

715. Icceva [iccevaṃ (syā. ka.)] vatvāna yamassa dūtā, te dve yakkhā lohitakkhā brahantā;
Paccekabāhāsu gahetvā revataṃ, pakkāmayuṃ devagaṇassa santike.

716. ‘‘Ādiccavaṇṇaṃ ruciraṃ pabhassaraṃ, byamhaṃ subhaṃ kañcanajālachannaṃ;
Kassetamākiṇṇajanaṃ vimānaṃ, suriyassa raṃsīriva jotamānaṃ.

717. ‘‘Nārīgaṇā candanasāralittā [candanasārānulittā (syā.)], ubhato vimānaṃ upasobhayanti;
Taṃ dissati suriyasamānavaṇṇaṃ, ko modati saggapatto vimāne’’ti.

718. ‘‘Bārāṇasiyaṃ nandiyo nāmāsi, upāsako amaccharī dānapati vadaññū;
Tassetamākiṇṇajanaṃ vimānaṃ, suriyassa raṃsīriva jotamānaṃ.

719. ‘‘Nārīgaṇā candanasāralittā, ubhato vimānaṃ upasobhayanti;

Taṃ dissati suriyasamānavaṇṇaṃ, so modati saggapatto vimāne''ti.

720. ''Nandiyassāhaṃ bhariyā, agārinī sabbakulassa issarā;
Bhattu vimāne ramissāmi dānahaṃ, na patthaye nirayadassanāyā''ti.

721. ''Eso te nirayo supāpadhamme, puññaṃ tayā akataṃ jīvaloke;
Na hi maccharī rosako pāpadhammo, saggūpagānaṃ labhati sahabyata''nti.

722. ''Kiṃ nu gūthañca muttañca, asucī paṭidissati;
Duggandhaṃ kimidaṃ mīḷhaṃ, kimetaṃ upavāyatī''ti.

723. ''Esa saṃsavako nāma, gambhīro sataporiso;
Yattha vassasahassāni, tuvaṃ paccasi revate''ti.

724. ''Kiṃ nu kāyena vācāya, manasā dukkaṭaṃ kataṃ;
Kena saṃsavako laddho, gambhīro sataporiso''ti.

725. ''Samaṇe brāhmaṇe cāpi, aññe vāpi vanibbake;
Musāvādena vañcesi, taṃ pāpaṃ pakataṃ tayā.

726. ''Tena saṃsavako laddho, gambhīro sataporiso;
Tattha vassasahassāni, tuvaṃ paccasi revate.

727. ''Hatthepi chindanti athopi pāde, kaṇṇepi chindanti athopi nāsaṃ;
Athopi kākoḷagaṇā samecca, saṅgamma khādanti viphandamāna''nti.

728. ''Sādhu kho maṃ paṭinetha, kāhāmi kusalaṃ bahuṃ;
Dānena samacariyāya, saṃyamena damena ca;
Yaṃ katvā sukhitā honti, na ca pacchānutappare''ti.

729. ''Pure tuvaṃ pamajjitvā, idāni paridevasi;
Sayaṃ katānaṃ kammānaṃ, vipākaṃ anubhossasī''ti.

730. ''Ko devalokato manussalokaṃ, gantvāna puṭṭho me evaṃ vadeyya;
'Nikkhittadaṇḍesu dadātha dānaṃ, acchādanaṃ seyya [sayana (sī.)] mathannapānaṃ;
Na hi maccharī rosako pāpadhammo, saggūpagānaṃ labhati sahabyataṃ'.

731. ''Sāhaṃ nūna ito gantvā, yoniṃ laddhāna mānusiṃ;
Vadaññū sīlasampannā, kāhāmi kusalaṃ bahuṃ;
Dānena samacariyāya, saṃyamena damena ca.

732. ''Ārāmāni ca ropissaṃ, dugge saṅkamanāni ca;
Papañca udapānañca, vippasannena cetasā.

733. ''Cātuddasiṃ pañcadasiṃ, yā ca pakkhassa aṭṭhamī;
Pāṭihāriyapakkhañca, aṭṭhaṅgasusamāgataṃ.

734. ''Uposathaṃ upavasissaṃ, sadā sīlesu saṃvutā;
Na ca dāne pamajjissaṃ, sāmaṃ diṭṭhamidaṃ mayā''ti.

735. Iccevaṃ vippalapantiṃ, phandamānaṃ tato tato;
Khipiṃsu niraye ghore, uddhaṃpādaṃ avaṃsiraṃ.

736. ‘‘Ahaṃ pure maccharinī ahosiṃ, paribhāsikā samaṇabrāhmaṇānaṃ;
Vitathena ca sāmikaṃ vañcayitvā, paccāmahaṃ niraye ghorarūpe’’ti.

Revatīpetavatthu catutthaṃ.

5. Ucchupetavatthu

737. ‘‘Idaṃ mama ucchuvanaṃ mahantaṃ, nibbattati puññaphalaṃ anappakaṃ;
Taṃ dāni me na [na dāni me taṃ (sī. ka.)] paribhogameti, ācikkha bhante kissa ayaṃ vipāko.

738. ‘‘Haññāmi [vihaññāmi (ka.)] khajjāmi ca vāyamāmi, parisakkāmi paribhuñjituṃ kiñci;
Svāhaṃ chinnathāmo kapaṇo lālapāmi, kissa [kissassa (sī.), kissassu (?)] kammassa ayaṃ vipāko.

739. ‘‘Vighāto cāhaṃ paripatāmi chamāyaṃ, parivattāmi vāricarova ghamme;
Rudato ca me [dūrato ca me (syā. ka.)] assukā niggalanti, ācikkha bhante kissa ayaṃ vipāko.
740. ‘‘Chāto kilanto ca pipāsito ca, santassito sātasukhaṃ na vinde;
Pucchāmi taṃ etamatthaṃ bhadante, kathaṃ nu ucchuparibhogaṃ labheyya’’nti.

741. ‘‘Pure tuvaṃ kammamakāsi attanā, manussabhūto purimāya jātiyā;
Ahañca taṃ etamatthaṃ vadāmi, sutvāna tvaṃ etamatthaṃ vijāna.

742. ‘‘Ucchuṃ tuvaṃ khādamāno payāto, puriso ca te piṭṭhito anvagacchi;
So ca taṃ paccāsanto kathesi, tassa tuvaṃ na kiñci ālapittha.

743. ‘‘So ca taṃ abhaṇantaṃ ayāci, ‘dehayya ucchu’nti ca taṃ avoca;
Tassa tuvaṃ piṭṭhito ucchuṃ adāsi, tassetaṃ kammassa ayaṃ vipāko.

744. ‘‘Iṅgha tvaṃ gantvāna piṭṭhito gaṇheyyāsi [iṅgha tvaṃ piṭṭhito gaṇha ucchuṃ (sī.)], gahetvāna taṃ khādassu yāvadatthaṃ;
Teneva tvaṃ attamano bhavissasi, haṭṭho cudaggo ca pamodito cā’’ti.

745. Gantvāna so piṭṭhito aggahesi, gahetvāna taṃ khādi yāvadatthaṃ;
Teneva so attamano ahosi, haṭṭho cudaggo ca pamodito cāti.

Ucchupetavatthu pañcamaṃ.

6. Kumārapetavatthu

746. ‘‘Sāvatthi nāma nagaraṃ, himavantassa passato;
Tattha āsuṃ dve kumārā, rājaputtāti me sutaṃ.

747. ‘‘Sammattā [pamattā (ka.)] rajanīyesu, kāmassādābhinandino;
Paccuppannasukhe giddhā, na te passiṃsunāgataṃ.

748. ‘‘Te cutā ca manussattā, paralokaṃ ito gatā;
Tedha ghosentyadissantā, pubbe dukkaṭamattano.

749. ‘‘‘Bahūsu vata [bahussutesu (sī. ka.)] santesu, deyyadhamme upaṭṭhite;
Nāsakkhimhā ca attānaṃ, parittaṃ kātuṃ sukhāvahaṃ.

750. ‘‘‘Kiṃ tato pāpakaṃ assa, yaṃ no rājakulā cutā;
Upapannā pettivisayaṃ, khuppipāsasamappitā [khuppipāsāsamappitā (sī. pī.)].

751. ‘‘Sāmino idha hutvāna, honti asāmino tahiṃ;
Bhamanti [caranti (sī. pī.), maranti (syā.)] khuppipāsāya, manussā unnatonatā.

752. ‘‘Etamādīnavaṃ ñatvā, issaramadasambhavaṃ;
Pahāya issaramadaṃ, bhave saggagato naro;
Kāyassa bhedā sappañño, saggaṃ so upapajjatī’’ti.

Kumārapetavatthu chaṭṭhaṃ.

7. Rājaputtapetavatthu

753. Pubbe katānaṃ kammānaṃ, vipāko mathaye manaṃ;
Rūpe sadde rase gandhe, phoṭṭhabbe ca manorame.

754. Naccaṃ gītaṃ ratiṃ khiḍḍaṃ, anubhutvā anappakaṃ;
Uyyāne paricaritvā, pavisanto giribbajaṃ.

755. Isiṃ sunetta [sunita (ka.)] maddakkhi, attadantaṃ samāhitaṃ;
Appicchaṃ hirisampannaṃ, uñche pattagate rataṃ.

756. Hatthikkhandhato oruyha, laddhā bhanteti cābravi;
Tassa pattaṃ gahetvāna, uccaṃ paggayha khattiyo.

757. Thaṇḍile pattaṃ bhinditvā, hasamāno apakkami;
‘‘Rañño kitavassāhaṃ putto, kiṃ maṃ bhikkhu karissasi’’.

758. Tassa kammassa pharusassa, vipāko kaṭuko ahu;
Yaṃ rājaputto vedesi, nirayamhi samappito.

759. Chaḷeva caturāsīti, vassāni navutāni ca;
Bhusaṃ dukkhaṃ nigacchittho, niraye katakibbiso.

760. Uttānopi ca paccittha, nikujjo vāmadakkhiṇo;
Uddhaṃpādo ṭhito ceva, ciraṃ bālo apaccatha.

761. Bahūni vassasahassāni, pūgāni nahutāni ca;
Bhusaṃ dukkhaṃ nigacchittho, niraye katakibbiso.

762. Etādisaṃ kho kaṭukaṃ, appaduṭṭhappadosinaṃ;
Paccanti pāpakammantā, isimāsajja subbataṃ.

763. So tattha bahuvassāni, vedayitvā bahuṃ dukhaṃ;
Khuppipāsahato nāma [khuppipāsāhato nāma (sī. pī)], peto āsi tato cuto.

764. Etamādīnavaṃ ñatvā [disvā (sī.)], issaramadasambhavaṃ;
Pahāya issaramadaṃ, nivātamanuvattaye.

765. Diṭṭheva dhamme pāsaṃso, yo buddhesu sagāravo;
Kāyassa bhedā sappañño, saggaṃ so upapajjatīti.

Rājaputtapetavatthu sattamaṃ.

8. Gūthakhādakapetavatthu

766. ‘‘Gūthakūpato uggantvā, ko nu dīno patiṭṭhasi [dīno hi tiṭṭhasi (sī.)];
Nissaṃsayaṃ pāpakammanto, kiṃ nu saddahase tuva’’nti.

767. ‘‘Ahaṃ bhadante petomhi, duggato yamalokiko;
Pāpakammaṃ karitvāna, petalokaṃ ito gato’’.

768. ‘‘Kiṃ nu kāyena vācāya, manasā dukkaṭaṃ kataṃ;
Kissa kammavipākena, idaṃ dukkhaṃ nigacchasī’’ti.

769. ‘‘Ahu āvāsiko mayhaṃ, issukī kulamaccharī;
Ajjhosito mayhaṃ ghare, kadariyo paribhāsako.

770. ‘‘Tassāhaṃ vacanaṃ sutvā, bhikkhavo paribhāsisaṃ;
Tassa kammavipākena, petalokaṃ ito gato’’ti.

771. ‘‘Amitto mittavaṇṇena, yo te āsi kulūpako;
Kāyassa bhedā duppañño, kiṃ nu pecca gatiṃ gato’’ti.

772. ‘‘Tassevāhaṃ pāpakammassa, sīse tiṭṭhāmi matthake;
So ca paravisayaṃ patto, mameva paricārako.

773. ‘‘Yaṃ bhadante hadantaññe, etaṃ me hoti bhojanaṃ;
Ahañca kho yaṃ hadāmi, etaṃ so upajīvatī’’ti.

Gūthakhādakapetavatthu aṭṭhamaṃ.

9. Gūthakhādakapetivatthu

774. ‘‘Gūthakūpato uggantvā, kā nu dīnā patiṭṭhasi;
Nissaṃsayaṃ pāpakammantā, kiṃ nu saddahase tuva’’nti.

775. ‘‘Ahaṃ bhadante petīmhi, duggatā yamalokikā;
Pāpakammaṃ karitvāna, petalokaṃ ito gatā’’ti.

776. ‘‘Kiṃ nu kāyena vācāya, manasā dukkaṭaṃ kataṃ;
Kissa kammavipākena, idaṃ dukkhaṃ nigacchasī’’ti.

777. ‘‘Ahu āvāsiko mayhaṃ, issukī kulamaccharī;
Ajjhosito mayhaṃ ghare, kadariyo paribhāsako.

778. ‘‘Tassāhaṃ vacanaṃ sutvā, bhikkhavo paribhāsisaṃ;
Tassa kammavipākena, petalokaṃ ito gatā’’ti.

779. ‘‘Amitto mittavaṇṇena, yo te āsi kulūpako;
Kāyassa bhedā duppañño, kiṃ nu pecca gatiṃ gato’’ti.

780. ‘‘Tassevāhaṃ pāpakammassa, sīse tiṭṭhāmi matthake;

So ca paravisayaṃ patto, mameva paricārako.

781. ‘‘Yaṃ bhadante hadantaññe, etaṃ me hoti bhojanaṃ;
Ahañca kho yaṃ hadāmi, etaṃ so upajīvatī’’ti.

Gūthakhādakapetivatthu navamaṃ.

10. Gaṇapetavatthu

782. ‘‘Naggā dubbaṇṇarūpāttha, kisā dhamanisanthatā;
Upphāsulikā [uppāsuḷikā (ka.)] kisikā, ke nu tumhettha mārisā’’ti.

783. ‘‘Mayaṃ bhadante petāmhā, duggatā yamalokikā;
Pāpakammaṃ karitvāna, petalokaṃ ito gatā’’ti.

784. ‘‘Kiṃ nu kāyena vācāya, manasā dukkaṭaṃ kataṃ;
Kissa kammavipākena, petalokaṃ ito gatā’’ti.

785. ‘‘Anāvaṭesu titthesu, vicinimhaddhamāsakaṃ;
Santesu deyyadhammesu, dīpaṃ nākamha attano.

786. ‘‘Nadiṃ upema tasitā, rittakā parivattati;
Chāyaṃ upema uṇhesu, ātapo parivattati.

787. ‘‘Aggivaṇṇo ca no vāto, ḍahanto upavāyati;
Etañca bhante arahāma, aññañca pāpakaṃ tato.

788. ‘‘Api yojanāni [adhiyojanāni (sī. ka.)] gacchāma, chātā āhāragedhino;
Aladdhāva nivattāma, aho no appapuññatā.

789. ‘‘Chātā pamucchitā bhantā, bhūmiyaṃ paṭisumbhitā;
Uttānā paṭikirāma, avakujjā patāmase.

790. ‘‘Te ca tattheva patitā [tattha papahitā (ka.)], bhūmiyaṃ paṭisumbhitā;
Uraṃ sīsañca ghaṭṭema, aho no appapuññatā.

791. ‘‘Etañca bhante arahāma, aññañca pāpakaṃ tato;
Santesu deyyadhammesu, dīpaṃ nākamha attano.

792. ‘‘Te hi nūna ito gantvā, yoniṃ laddhāna mānusiṃ;
Vadaññū sīlasampannā, kāhāma kusalaṃ bahu’’nti.

Gaṇapetavatthu dasamaṃ.

11. Pāṭaliputtapetavatthu

793. ‘‘Diṭṭhā tayā nirayā tiracchānayoni,
Petā asurā athavāpi mānusā devā; Sayamaddasa kammavipākamattano,
Nessāmi taṃ pāṭaliputtamakkhataṃ; Tattha gantvā kusalaṃ karohi kammaṃ’’.

794. ‘‘Atthakāmosi me yakkha, hitakāmosi devate;

Karomi tuyhaṃ vacanaṃ, tvaṃsi ācariyo mama.

795. ‘‘Diṭṭhā mayā nirayā tiracchānayoni, petā asurā athavāpi mānusā devā;
Sayamaddasaṃ kammavipākamattano, kāhāmi puññāni anappakānī’’ti.

Pāṭaliputtapetavatthu ekādasamaṃ.

12. Ambavanapetavatthu

796. ‘‘Ayañca te pokkharaṇī surammā, samā sutitthā ca mahodakā ca;
Supupphitā bhamaragaṇānukiṇṇā, kathaṃ tayā laddhā ayaṃ manuññā.

797. ‘‘Idañca te ambavanaṃ surammaṃ, sabbotukaṃ dhārayate [dhārayati (syā. ka.)] phalāni;
Supupphitaṃ bhamaragaṇānukiṇṇaṃ, kathaṃ tayā laddhamidaṃ vimānaṃ’’.

798. ‘‘Ambapakkaṃ dakaṃ [ambapakkodakaṃ (sī. syā. pī.), ambapakkūdakaṃ (ka.)] yāgu, sītacchāyā manoramā;
Dhītāya dinnadānena, tena me idha labbhati’’.

799. ‘‘Sandiṭṭhikaṃ kammaṃ evaṃ [sandiṭṭhikaṃ eva (syā.)] passatha, dānassa damassa saṃyamassa vipākaṃ;
Dāsī ahaṃ ayyakulesu hutvā, suṇisā homi agārassa issarā’’ti.

Ambavanapetavatthu dvādasamaṃ.

13. Akkharukkhapetavatthu

800. ‘‘Yaṃ dadāti na taṃ hoti, detheva dānaṃ datvā ubhayaṃ tarati;
Ubhayaṃ tena dānena [tena (ka.)] gacchati, jāgaratha māpamajjathā’’ti.

Akkharukkhapetavatthu terasamaṃ.

14. Bhogasaṃharapetavatthu

801. ‘‘Mayaṃ bhoge saṃharimha, samena visamena ca;
Te aññe paribhuñjanti, mayaṃ dukkhassa bhāginī’’ti.

Bhogasaṃharapetavatthu cuddasamaṃ.

15. Seṭṭhiputtapetavatthu

802. [jā. 1.4.54 jātakepi] ‘‘Saṭṭhivassasahassāni, paripuṇṇāni sabbaso;
Niraye paccamānānaṃ, kadā anto bhavissati’’.

803. [jā. 1.4.55 jātakepi] ‘‘Natthi anto kuto anto, na anto paṭidissati;
Tathā hi pakataṃ pāpaṃ, tuyhaṃ mayhañca mārisā [mama tuyhañca mārisa (sī. syā. pī.)].

804. [jā. 1.4.53 jātakepi] ‘‘Dujjīvitamajīvamha, ye sante na dadamhase;
Santesu deyyadhammesu, dīpaṃ nākamha attano.

805. [jā. 1.4.56 jātakepi] ‘‘Sohaṃ nūna ito gantvā, yoniṃ laddhāna mānusiṃ;
Vadaññū sīlasampanno, kāhāmi kusalaṃ bahu’’nti.

Seṭṭhiputtapetavatthu pannarasamaṃ.

16. Saṭṭhikūṭapetavatthu

806. ‘‘Kiṃ nu ummattarūpova, migo bhantova dhāvasi;
Nissaṃsayaṃ pāpakammanto [pāpakammaṃ (syā. pī.)], kiṃ nu saddāyase tuva’’nti.

807. ‘‘Ahaṃ bhadante petomhi, duggato yamalokiko;
Pāpakammaṃ karitvāna, petalokaṃ ito gato.

808. ‘‘Saṭṭhi kūṭasahassāni, paripuṇṇāni sabbaso;
Sīse mayhaṃ nipatanti, te bhindanti ca matthaka’’nti.

809. ‘‘Kiṃ nu kāyena vācāya, manasā dukkaṭaṃ kataṃ;
Kissa kammavipākena, idaṃ dukkhaṃ nigacchasi.

810. ‘‘Saṭṭhi kūṭasahassāni, paripuṇṇāni sabbaso;
Sīse tuyhaṃ nipatanti, te bhindanti ca matthaka’’nti.

811. ‘‘Athaddasāsiṃ sambuddhaṃ, sunettaṃ bhāvitindriyaṃ;
Nisinnaṃ rukkhamūlasmiṃ, jhāyantaṃ akutobhayaṃ.

812. ‘‘Sālittakappahārena, bhindissaṃ tassa matthakaṃ;
Tassa kammavipākena, idaṃ dukkhaṃ nigacchisaṃ.

813. ‘‘Saṭṭhi kūṭasahassāni, paripuṇṇāni sabbaso;
Sīse mayhaṃ nipatanti, te bhindanti ca [nipatanti, vo bhindanteva (sī. dhammapadaṭṭhakathā)] matthaka’’nti.

814. ‘‘Dhammena te kāpurisa, saṭṭhikūṭasahassāni, paripuṇṇāni sabbaso;
Sīse tuyhaṃ nipatanti, te bhindanti ca matthaka’’nti.

Saṭṭhikūṭapetavatthu soḷasamaṃ.

Mahāvaggo catuttho niṭṭhito.

Tassuddānaṃ –

Ambasakkaro serīsako, piṅgalo revati ucchu;
Dve kumārā duve gūthā, gaṇapāṭaliambavanaṃ.

Akkharukkhabhogasaṃharā, seṭṭhiputtasaṭṭhikūṭā;
Iti soḷasavatthūni, vaggo tena pavuccati.

Atha vagguddānaṃ –

Urago uparivaggo, cūḷamahāti catudhā;
Vatthūni ekapaññāsaṃ, catudhā bhāṇavārato.

Petavatthupāḷi niṭṭhitā.